

Susanna Mäki

LÄHETYSTYÖ TUTUKSI

Materiaalia Ylivieskan seurakunnan nuorisotyöhön

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö

Huhtikuu 2019

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Toukokuu 2019	Tekijä/tekijät Susanna Mäki
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi LÄHETYSTYÖ TUTUKSI. Materiaalia Ylivieskan seurakunnan nuorisotyöhön		
Työn ohjaaja KM Sari Virkkala		Sivumäärä 40+ 1
Työelämäohjaaja Nuorisotyöntekijä ja lähetyssihteeri, Hannele Aho, Ylivieskan seurakunta		
<p>Opinnäytetyön aiheena oli lähetystyö ja lähetyskasvatus nuorille. Teoriaosassa käsiteltiin aiheita hyvin käytännönläheisesti. Työssä käsiteltiin lähetystyön perusteita, nuorisotyötä ja rippikoulutyötä. Mitä lähetystyö ja rippikoulu ovat käytännössä Ylivieskan seurakunnassa. Opinnäytetyö on hankkeistettu Ylivieskan seurakunnalle.</p> <p>Opinnäytetyössä oli kaksi kehitystehtävää. Ensimmäisenä kehitystehtävänä oli saada lähetystyö näkyvämmäksi nuorisotyössä ja rippikoulutyössä. Toisena kehittämistehtävänä oli tehdä oppilaitosyhteistyössä käytettävää toiminnallista lähetyskasvatus materiaalia, joilla tehdään lähetystyötä tutuksi.</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli kehittää lähetyskasvatuksen tukemiseen tarkoitettu materiaalipaketti. Materiaalipaketti sisälsi nuorisotyöhön ja oppilaitosyhteistyöhön tarkoitettuja toiminnallisia kokonaisuuksia. Materiaalipaketissa oli myös linkkejä nettimateriaalin käyttöön ja kirjoihin.</p>		

Asiasanat Gloaalikasvatus, kansainvälisyys kasvatus, kirkon missio, kristillinen kasvatus, lähetyskasvatus, lähetystyö, osallisuus, rippikoulu
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date May 2019	Author Susanna Mäki
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis GET TO KNOWN TO MISSIONARY WORK. Material for the youth work Ylivieska parish		
Instructor M.Ed Sari Virkkala	Pages 40 + 1	
Supervisor Youthworker and missionary secretary, Hannele Aho, Ylivieska parish		
<p>The subject of the thesis was missionary work and mission education for young people. In the theoretical part the topics were discussed in a very practical oriented way. The theoretical part discussed the basics of missionary work, youth work and confirmation school. In addition, the theory discussed missionary work and the confirmation school in practice in the Ylivieska parish. The thesis was commissioned by the Ylivieska parish.</p> <p>There were two thesis development tasks. The first development task was to make missionary work more visible in youth work and confirmation school. The second development task was to complete educational material to be used in when doing cooperation with the educational institutions. The material makes the missionary work more familiar.</p> <p>The purpose of the thesis was to develop a material package to support missionary education. The material package included functional entities to be used in youth work and when doing cooperation with educational institutions. The materials package also contained links to on-line material as well as books.</p>		

<p>Key words Christian education, church mission, confirmation school, global education, internationality education, involvement, missionary education, missionary work</p>
--

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT.....	3
2.1 Lähetystyö seurakunnan nuorisotyössä ja rippikoulutyössä.....	3
2.2 Lähetystyö seurakunnan oppilaitosyhteistyössä.....	4
3 LÄHETYSTYÖN PERUSTEITA.....	6
3.1 Jumalan missio – Missio dei	7
3.2 Kirkon kokonaisvaltainen lähetystyö.....	9
3.3 Lähetystyö Raamatussa	10
4 LÄHETYSTYÖ KÄYTÄNNÖSSÄ	12
4.1 Lähetykskasvatus käytännössä.....	15
4.1.1 Kansainvälisyyskasvatus ja globaalikasvatus.....	17
4.1.2 Monikulttuurisuus.....	18
4.1.3 Uskontodialogi	21
4.2 Lähetystyö nuorille käytännössä	22
5 NUORISOTYÖ JA LÄHETYSTYÖ YLIVIESKAN SEURAKUNNASSA.....	24
5.1 Nuorisotyö	24
5.2 Rippikoulu	26
5.3 Lähetystyö rippikoulussa Ylivieskan seurakunnassa.....	30
5.4 Lähetystyö Ylivieskan seurakunnassa	32
6 MATERIAALIPAKETIN ESITTELY, KÄYTTÖ JA ARVIOINTI.....	35
7 POHDINTA.....	37
LÄHTEET.....	39
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni materiaalipaketti sisältää nuorisotyössä, rippikoulutyössä ja oppilaitosyhteistyössä käytettävää toiminnallista lähetyskasvatus materiaalia, jolla tehdään lähetystyötä tutuksi. Tätä materiaalia on mahdollista käyttää soveltaen eri seurakunnan työaloilla ikään katsomatta. Materiaalia voi käyttää erilaisissa tilaisuuksissa, tapahtumissa ja tempauksissa. Opinnäytetyöni kehittämistehtävä kohdistuu seurakunnan nuorisotyön ja rippikoulutyön lähetyskasvatus materiaalin kokoamiseen. Haluan huomioda myös seurakunnan tekemän oppilaitosyhteistyön. Lähetystyö tehdään tutuksi nuorille lähetyskasvatuksen kautta. Teoriaosassa käsittelen aiheita hyvin käytännönläheisesti.

Tavoitteena on kerätä mahdollisimman sovellettavaa ja helppokäyttöistä materiaalia, jota koko seurakunnan työntekijät voisivat käyttää. Lähetystyöstä vastaa kaikki seurakunnan työntekijät. Ylivieskan seurakunnan nuorisotyöntekijä Hannele Ahon lähetyssihteerin viran osuus on vain 30 prosenttia. Hän kokee, että tämä on liian pieni osuus täyttämään näin suuren seurakunnan tarpeet. Tästä syystä lähetyssihteerin toivoo helppokäyttöistä ja monialaista materiaalia. Lähetystehtävä saataisiin helpommin näkyväksi ja helpommin jokaisen työntekijän tehtäväksi. (Aho 2019.)

Työssäni avaan lähetystyön keskeistä sisältöä. Mitä lähetystyö on ja mihin se perustuu. Kenen tehtävä lähetystyö on ja miten sitä toteutetaan. Mitä lähetystyö on käytännössä ja mitä tarkoitetaan lähetyskasvatuksella käytännössä. Miten lähetystyötä olisi hyvä lähestyä nuorten kanssa toiminnallisesti, osallistuen ja vaikuttaen. Suuri ihme - uusi rippikoulusuunnitelma 2017 tukee vahvasti lähetyskasvatuksen periaatteita. Työssäni kerron uuden rippikoulusuunnitelman tavoitteet ja sisällöt. Tähän pohjaan toiminnallisen ja käytännön läheisen materiaalipaketin, jolla lähetyskasvatuksen avulla tehdään lähetystyötä tutuksi. (Yhteinen todistus 2016; Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017.)

Opinnäytetyössä avaan kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen sisältöä. Miksi tulevaisuuden aikuisista halutaan kasvattaa maailmankansalaisia? Kerron monikulttuurisuudesta ja uskontodialogin tärkeydestä. Käytännössä lähetystyö ja lähetyskasvatus tapahtuu hyvin arkisissa tilanteissa, vuorovaikutuksessa, kohtaamisessa, suvaitsemisessa ja yhteisessä dialogissa. Työssäni esittelen kokoamani materiaalin mahdollisuuksia. Pohdin materiaalin käyttöä ja käyttötarkoitusta. (Gloaalikasvatus 2019; Kansainvälisyyskasvatus 2019.)

Lähetys-, kansainvälisyys- ja globaalikasvatus on lähellä sydäntä. On epäoikeudenmukaista, kun maailman varat ja tieto ovat jakautuneet niin epätasaisesti, että hirvittää. Emme enää näe, kuinka kiitollisia saisimme olla täällä puhtaassa ja turvallisessa Suomessa, koska ne asiat alkavat olla meille jo niin itsestään selviä. Kävin tammikuussa 2019 Suomen Lähetysseuran lähetyskoulutusmatkalla Tansaniassa ja silmäni aukesivat karulle todellisuudelle entisestään. Elämme pitkälle yli 2000-lukua ja epäoikeudenmukaisuus jatkuu monissa muodoissa, jopa rakenteellisena syntinä. Silmien sulkeminen selän kääntäminen tai välinpitämättömyys eivät auta. Jokainen voi tehdä jotakin. Pienetkin asiat auttavat. Se mikä on täällä meillä vähän, voi olla maailman toisella laidalla hurjan paljon. On hyvä olla ihanteita. Ei voi auttaa koko maailmaa, mutta voit muuttaa yhden ihmisen koko maailman. Työkenttä on suuri, ehkä loputon. Vaatii uskallusta nostaa epäkohtia esiin oikealla tavalla kaikilla kentillä.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Kehittämistehtävänä on kerätä monipuolista ja helppokäyttöistä ja sovellettavaa materiaalia Ylivieskan seurakunnan nuorisotyön käyttöön. Materiaalia voi käyttää niin nuorisotyössä, rippikoulussa kuin oppilaitosyhteistyössä. Samalla silmällä pitäen materiaalin toimivuutta myös muilla seurakunnan työaloilla mahdollisuuksien mukaan. Materiaalia voi käyttää erilaisissa tilanteissa kuten tapahtumissa, messuilla ja projekteissa.

2.1 Lähetystyö seurakunnan nuorisotyössä ja rippikoulutyössä

Lähetystyö on jokaisen seurakuntalaisen ja koko kirkon tehtävä, joten ajattelisi sen olevan jo itsestään selvää seurakunnan työssä. Itse rippikoulukin perustuu Jeesuksen antamaan lähetyskäskyyn. Seurakunta ei ole itseään varten vaan ulospäin suuntautuva, seurakuntalaisia varten. Kehitystehtävänä on saada lähetystyö näkyvämmäksi ja arkisemmaksi asiaksi seurakunnan työssä. Lähetystyö on osa seurakunnan jokaisen työalan toimintaa kuin jokaisen kristityn toiminta ja se pitää saada näkyvämmäksi.

Lähetystön sisältö aukeaa nuorisotyön parissa parhaiten lähetyskasvatuksessa. Autetaan nuoria ymmärtämään lähetyskenttien työ osaksi kirkon ja seurakuntien olemusta. Nuorisotyössä on hyvä miettiä, kuinka lähetystyötä olisi hyvä toteuttaa oman seurakunnan alueella kaukomaiden lisäksi. Ylivieskan kirkko palo 2016 ja siitä syntynyt Kirkkotalakoot on juuri tätä. Perinteisesti ymmärretty maan rajojen ulkopuolelle tehtävä lähetystyö haastaa nuorisotyön kysymään, mitä tarkoittaa osallisuus maailmanlaajuiseen kirkkoon. Lähetystyö, missio ja evankeliumin välittäminen kuuluu kaikille kirkon jäsenille. Nuoret tulisi nähdä ja heitä tulisi kannustaa lähetystyöntekoon omassa elämänpiirissään. Nuoria vahvistetaan viemään evankeliumia eteenpäin omassa lähiympäristössään. Sosiaalinen media luo tähän omalta osaltaan arkipäiväisiä mahdollisuuksia. Nykyajan nuoret elävät monella tapaa globaalissa todellisuudessa.

nessa. Nuorten tietoisuuteen välittyvät reaaliaikaisesti kaukaisetkin tapahtumat. Nuorten arkea voi olla huoli maapallon tulevaisuudesta, hyvinvoinnin epätasaisesta jakautumisesta ja kansojen välisestä rauhasta. Kristinuskon anti nuorelle on erityinen toivo ja siitä kumpuava mahdollisuus muuttaa maailmaa oikeudenmukaisemmaksi. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 15.) Tavoitteena on aukaista lähetystyön mahdollisuuksia nuorille lähetyskasvatus materiaalin kautta.

2.2 Lähetystyö seurakunnan oppilaitosyhteistyössä

Oppilaitosyhteistyö on kirkon yhteistyötä peruskoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa. Oppilaitosyhteistyö perustuu pitkään yhtiseen historiaan ja seurakunta on edelleen tärkeä yhteistyökumppani. Kirkon näkemys on, että seurakunta on siellä, missä seurakuntalaiset ovat. Tullessaan oppilaitokseen kirkon työntekijä saapuu siis seurakunnan keskelle. Oppilaitoksen tehtävä on uskontokasvatus ja kirkon tehtävä on kasteopetus eli kristillinen kasvatus. Tähän tarvitaan hyvää yhteistyötä. Yhteinen tavoite on lasten ja nuorten kokonaisvaltainen kasvu, johon sisältyy oikeus omaan uskontoon. Molemmiin puoliset selkeät pelisäännöt, kunnioitus ja luottamus pitävät yhteistyön laadukkaana ja voivat jopa avata sulkeutuneita oppilaitosten ovia uudelleen. Seurakunnan toimintaa on hyvä ylläpitää oppilaitosten kautta. Ollaan siellä, missä lapset ja nuoret eli seurakuntalaiset ovat. Oppilaitosyhteistyön kautta seurakunta voi olla laajasti mukana oppilashuollon, vapaa-ajan, vanhempainiltojen ja kotien kasvatustehtävässä. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 32 -33.)

Kokoamani lähetystyön materiaali tulisi myös tähän oppilaitosyhteistyö käyttöön. Ylivieskan seurakunnassa on jo olemassa vahva oppilaitosyhteistyö ja sitä voi parantaa entisestään uusilla ideoilla ja uudella lähestymistavalla. Saataisiin pidettyä oppilaitosyhteistyö eri oppilaitosten kanssa. Pelkona on, että oppilaitosten ovet voivat sulkeutua kirkon toiminnalta. Jokainen käynti oppilaitoksissa on omalta osaltaan lähetystyötä. Jumalan sanan ja läsnäolon ylläpitä-

mistä. Lähetyskasvatus materiaalin avulla voi järjestää erilaista toimintaa nuorten kanssa oppilaitoksissa. Lähetyskasvatuksella on paikkansa koulumaailmassa opetussuunnitelmassa olevan globaalikasvatuksen kautta, jolla taas halutaan kasvattaa maailmankansalaisia tulevasta sukupolvesta. Oppilaitosyhteistyötä tekevä pappi voi halutessaan viedä ideoita oppilaitoksille ja mahdollisesti toteuttaa jonkin tapahtuman oppilaitosyhteistyönä.

3 LÄHETYSTYÖN PERUSTEITA

Suomen evankelisluterilaisia lähetysjärjestöjä on seitsemän. Lähetystyö on organisoitu näiden seitsemän kirkon lähetysjärjestöjen kautta, jotka ovat Suomen Lähetysseura, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland, Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys, Evankelis-luterilainen Lähetisyhdistys Kylväjä. Suomen Piip-liaseura ja Medialähetys Sanansaattajat. Kirkon lähetystyön keskus Helsingissä vastaa lähetystyön kehittämisestä ja lähetysjärjestöjen yhteistyön koordinoimisesta. Käytännössä seurakunnat tukevat lähetystyötä näiden lähetysjärjestöjen kautta ympäri maailman. (Lähetysjärjestöt 2019.)

Lähetystyö on yksi kirkon perustehtävä palvelun, julistuksen, opetuksen ja diakonian rinnalla. Lähetys toteutuu seurakunnan kaikissa työmuodoissa ja toiminnassa. Lähetystyö perustuu lähetyskäskyyn ja on jokaisen kristityn tehtävä toteuttaa sitä omien mahdollisuuksien mukaan. On tärkeää viedä sanomaa ja julistaa evankeliumia kauas ja lähelle. Sinne missä Kristusta ei vielä tunneta tai missä on vieraannuttu kristillisestä uskosta. Lähetys toteutuu seurakuntien ja kirkon työmuotojen kautta Suomessa ja käytännön toimintana ulkomailla. Lähetys on kokonaisvaltaista ja monella tapaa voi osallistua. Kolmiyhteinen Jumala kutsuu kirkkonsa jäsenet palvelemaan sanoin ja teoin. Kaikille on tilaa ja oma paikka lähetystehtävässä. Seurakunta haluaa tarjota hengellisen kodin sitä haluaville kristityille ja antaa mahdollisuuden kuulla evankeliumin Kristuksesta ei-kristityille. Lähetystehtävän toteuttaminen on evankeliumin julistamista ja diakoniaa eli lähimmäisen rakkauden osoittamista ihan kaikille. (Yhteinen todistus 2016, 5-7.)

Olisi tärkeää, että jokainen voisi kuulla evankeliumia omalla kielellään. Kansainvälinen yhteistyö tapahtuu vastavuoroisesti, toisiaan arvostaen ja kuunnellen. Uskontodialogilla on tärkeä osa lähetystyössä. Kohtaamiseen ja vuoropuheluun kuuluu toiselta oppiminen, toisen kunnioittaminen, vieraanvaraisuus, lähimmäisenrakkaus ja yhteiset teot, jossa koko ajan toi-

mii ja on läsnä Jumala Pyhän Hengen kautta salatusti. Nykyaika antaa mahtavia mahdollisuuksia siihen, kuinka Jumalan sana saavuttaa ihmiset eri muodoissa ei vain enää painettuina raamatunkäännöksinä. Jumalan sana leviää äänitteinä, mobiilisovelluksina, radio- ja televisio-ohjelmien kautta kuin myös sosiaalisen median kautta. (Yhteinen todistus 2016, 7-8.)

Seppo Rissasen Lähetyskirje kirjan (2005, 194) sanoja mukaillen meidän on kohdattava monenlaisia vaikeuksia maailmassa, ne ei ole koko totuus sillä oma suhtautuminen ratkaisee. Maailma on Jumalan. Jumalan rakkauden tapahtumisen näyttämö. Kristityt uskovat, että Jeesuksen Kristuksen tuntemisen kautta voimme oppia tuntemaan Jumalan rakkauden. Muslimit etsivät samaa asiaa profeetta Muhammedin sanoista. Voimme antaa koko maailmalle lisää toivoa toimimalla yhdessä ja osoittamalla, että iloitsemme toisistamme ja olemme nöyriä ja kiittollisia toisillemme. Jumala siunatkoon meitä antamalla ymmärrystä olla nöyrä hänen edessään.

3.1 Jumalan missio – Missio dei

Jumalan silmissä jokainen on tasa-arvoinen, arvokas, samalla viivalla ja tärkeä. Yhteiskunta ihmisen rakentama maailma marginalisoi ja luokittelee ihmisiä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti. Ihminen kuitenkin on aina osa yhteiskuntaa ja sen sosiaalisia verkostoja. Jumalan rakkaus sotii ihmisen järkeä ja sovinnasta ajattelua vastaan. Syrjäytetyt ovat ensisijaisia toimijoita, tekijöitä ja heistä lähtee liikkeelle maailmaa muuttava voima, sillä Jumalan toimii juuri heidän parissaan. Sisäinen hengellinen elämä Jumalassa on tärkeää. Jumala on jo meille kaikille ja on jo meissä kaikissa. (Kemppainen 2016, 21-22.)

Jeesus toi tämän sanoman maailmaan omien tekojensa kautta. Jeesus toi anteeksiannon, sovituksen ja vapautuksen. Väärin on kuvitelma oman kulttuurin ja sivistyksen ylivertauudesta niin, että se pitäisi viedä kaikkialle. Ei valtaa eikä itsensä nostamista toisen yläpuolella. Tavoitteena on murtaa jaottelu vallanpitäjistä ja vallan alla olevista. Pyritään tunnistamaan väärät

valtapyrkimykset, jotka yrittävät hyötyä toisista ihmisistä ja rakentavat riippuvuutta. Tunnistetaan rakenteellinen synty, jotka ovat yleisesti hyväksytyjä ja moitteettomilta näyttäviä käytäntöjä, jotka tuottavat epäoikeudenmukaisuutta, epätasa-arvoa ja köyhyyttä. Tärkeää on kunnioittaminen, lähimmäisen rakkaus, yhdenvertainen kohtelu, kumppanuus, oikeudenmukaisuus ja vastuullisuus. Pyritään tasa-arvoon, voimaantumiseen, rauhaan ja oikeudenmukaisuuteen. (Kemppainen 2016, 22-23.)

Yhteisöstä osaton, marginalisoitunut voi olla, vaikka olisi varakas ja hyvässä asemassa yhteiskunnassa. Ihmisten vihaama ja halveksima voi olla, jos asenteet ja moraali ovat väärät. Yksilötasolla marginaalista nouseva missio on Jumalan työtä ihmisessä, joka toteutuu meidän omien kipukohtiemme kautta. Juuri niihin Jumala tarttuu, ne ovat reitti sisimpäämme ja ne liitävät meidät yhteen Jeesuksen haavoihin ja ylösnousemukseen. Pyhä henki synnyttää kristityssä lähimmäisen rakkauden ja hyvät teot, vaikka niitä ei edellytetä pelastukseen. Jumalan armo on lahja, joka kuuluu jokaiselle. Armoa tulee vaalia elämässään. (Kemppainen 2016, 23-25.)

Keskeiset ihmisoikeudet, ihmisarvo, vapaus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja syrjimättömyys nousee YK:n ihmisoikeuksien julistuksesta, joka ei ole sidottu minkään uskonnon arvo pohjaan. Kristinuskossa ihmisarvo ja ihmisoikeuksien perusta perustuu luomiseen, siihen, että ihminen luotiin Jumalan kuvaksi ja lunastukseen. Kristillinen näkemys tuo oikeuksien lisäksi myös velvollisuuden näkökulman lähimmäistä kohtaan. Yhteisöllisyys korostuu, joka tulee vastaan silloin, kun työskennellään yhteistyö kumppaneiden kanssa maailmalla. Olemme vastuussa itsestämme, lähimmäisestämme ja koko yhteisöstä. Kirkon missio on taistelu lähimmäisen oikeuksien, pelastuksen ja elämän puolesta. (Kemppainen 2016, 26-30.)

Raamatussa Luuk. 4:16-21. kohtaa kutsutaan Jeesuksen ohjelmajulistukseksi. Siinä Jeesus ilmoittaa, kuka hän on ja miksi hän on tullut maailmaan. Jumala lähetti Jeesuksen maailmaan kertomaan ja osoittamaan Jumalan rakkaudesta. Jumalan valtakunta tuli ihmisen luo Jeesuk-

sen kautta. Kun puhutaan vapahtajasta, pelastajasta, messiaasta tai kuninkaasta, ihmisen mielestä sen ehkä pitäisi tarkoittaa jotain suurta, kuninkaallista ja valtaa, ehkä hajottavaa ja tuhoavaa. Voiko ihmisen silmissä ”jokin tavallinen” olla Jumalan työtä. Jumala toimii maailmassa omalla salatulla tavallaan. Kaikkivaltius Jumalan suuruus ei asetu mihinkään inhimillisiin rajoihin. Jumala lähetti ainoan poikansa, mutta ihmiset eivät uskoneet tai ei edes opetuslapset eivät uskoneet, vaikka näkivät Jeesuksen teot ja kaiken. Jeesus halusi olla tekemisissä, juuri ”huonojen” ja syntisten ihmisten kanssa. Jeesus halusi ilmaista, että Jumalan valtakunta kuuluu ennen kaikkea myös heille. Emme voi, emmekä saa kääntää selkää kenellekään. Jeesus antoi meille esimerkin, mitä voimme seurata. Ihminen vajavuudessaan kaipaa ja kääntyy Jumalan luojansa puoleen. Omassa erinomaisuudessaan ihminen kääntyy itseensä ja kääntää selkänsä muille. (Kemppainen 2016, 29-32.)

3.2 Kirkon kokonaisvaltainen lähetystyö

Kirkko levittää Jeesuksen antamaa tehtävää lähetyskäskyä maailmanlaajuisesti, paikallisesti ja globaalisti. Kirkon tehtävän kutsu ylittää kaikki rajat kansallisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja yksilöllisesti eli kaikki on Jumalan lapsia mistään riippumatta. Jumala on uhrannut Jeesuksen kautta itsensä jokaisen ihmisen puolesta. Jumala ei jää irralliseksi olosuhteista eikä todellisuudesta eli Jumala on jotain sellaista, mihin voimme olla suhteessa. (Kemppainen 2016, 11.)

Jumalan sana on kaikkia ihmisiä ja koko maailmaa varten. Kirkon tehtävä on pitää yllä sanomaa Jeesuksesta, joka tulee todelliseksi ja käsin kosketeltavaksi konkreettiseksi tässä ja nyt yhä uudelleen. Pyhä Henki kutsuu kirkkoa keskelle suurinta pimeyttä ja kärsimystä, koska sinne tarvitaan Kristusta Pelastajaa, Vapahtajaa ja Vapauttajaa. Mihin ikinä kirkko vie Jumalan Sanaa, on muistettava kontekstuaalisuus. On tunnistettava konteksti eli määriteltävä ja tunnistettava, mikä on se hätä, mikä on se vapautuksen sanoma, mikä on se puhuttelevin viesti minkä kirkko voi viedä lohduttamaan, auttamaan ja tuoman armon sanoman. (Kemppainen 2016, 11-13.)

Jokainen konteksti tarvitsee evankeliumin korjaavaa, parantavaa ja uudeksi tekevää voimaa ja vaikutusta, sillä synti on vaurioittanut kaikkea todellisuutta ja sen seuraukset ovat näkyvissä. Kirkon tehtävä on katsoa kulttuurien eri tapoja Jumalan silmien läpi – evankeliumi voi parantaa turmeltuneen kontekstin. Elämä on Pyhä ja ikuinen elämä alkaa jo täällä maan päällä. Jumalan valtakunta on tässä ja juuri nyt. Koko elämä on hengellistä, pyhää ja Jumalan antia. Jumalan elämä ja elämä Jumalassa ovat kokonaisvaltaisia, yhtä aikaa ennen, nyt ja tulossa. Kirkon yhteinen usko kannattelee jokaista. Jumala on salattu, emmekä voi tietää Jumalan suurta suunnitelmaa. Kokonaisvaltaisessa Jumalan missiossa koko luomakunta on Jumalan läsnäolon pyhittämä. (Kemppainen 2016, 13-18.)

Kirkon tehtävä on osoittaa tie Jumalan valtakuntaan, joka on rakkaus, rauha, ilo ja oikeudenmukaisuus. On tunnistettava mikä sitoo, murtaa ja hävittää tämän päivän ihmistä väärällä tavalla. Ei ylhäältäpäin tulevaa pakottavaa holhoavaa auttamista ja hyvän tekemistä vaan tasa-vertaista, vuorovaikutuksellista, dialogista, kontekstuaalista ja kokonaisvaltaista auttamista. Ihminen on aina osa yhteiskuntaa ja sosiaalista verkostoa, joten on oltava kiinnostunut arkipäivän asioista – ihmisen hyvinvoinnista, toimeentulosta ja muista elämän edellytyksistä sekä yhteiskunnassa vaikuttamisesta. (Kemppainen 2016, 18-20.)

Profeetallinen kirkko on ulospäin suuntautuva. Maailman kärsimyksiin osallistuva yhteisö ja sitä palveleva. Sen tehtävänä on julistaa Jumalan Sanaa, rakkautta ja hyvää tahtoa koko maailmaa kohtaan. Tahtoo maailmaan oikeudenmukaisuutta ja ihmisen vapauttamista sortavista järjestelmistä. Haluaa hoitaa koko maailman haavoja. Kirkko on maailmaan lähetetty. (Kemppainen 2016, 19.)

3.3 Lähetystyö Raamatussa

Raamatussa Uudesta testamentista ovat erilaiset lähetyuskäskyt: Matt.10:5-15; Matt. 28:16-20; Mark. 16:15-16; Luuk. 24:36-49; Joh.15:16-17; Joh. 20:19-23 ja Ap.t. 1:6-10. Apostolinen uskon-

tunnustus liittyy myös vahvasti lähetystehtävään ja lähetyskäskyihin. Apostolisessa uskontunnustuksessa sanoitetaan lyhyesti kristillisen uskon ja opin keskeisin sisältö. Lähetyskäskyssä puhutaan kirjoitusten täyttymisestä ja kristityn tehtävästä. Minä uskon ja saan Pyhän Hengen vahvistamaan uskoani ja toteuttamaan kristityn tehtävää maan päällä. Vain oman uskonsa kautta voi pelastua. Molemmat kuvaavat sitä, mikä kristilliselle uskolle on yhteistä ja keskeistä. Kaste- ja lähetyskäsky kutsuu jokaista kristittyä toteuttamaan omalla tavallaan evankeliumin vastaanottamista ja julistamista. Jeesus lupasi olla mukana kaikkina päivinä ja lähettää Pyhän Hengen jokaiselle. (Uskontunnustukset 2019.)

Uskontunnustuksessa tunnustetaan oma usko kolmiyhteisen Jumalaan eli tunnustetaan olevansa kristitty ja samalla halu toteuttaa kristityn tehtävää, vaikka sitä ei ihan suoraan sanota. Jeesus sanoo lähetyskäskyssä, että tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni ja kastakaa heitä kolmiyhteisen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Lähetyskäskyssä sanotaan toisin sanoen uskontunnustuksen keskeinen oppi, eli opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. (Uskontunnustukset 2019.)

Lähetyskäskyssä kehoitetaan uskomaan tai tuomitaan kadotukseen ja uskontunnustuksessa tunnustetaan tämä usko. Lähetyskäskyssä Jeesus ilmestyy opetuslapsille, jopa lukittujen ovien sisäpuolelle ja syö heidän kanssaan, jotta he uskoisivat ja ymmärtäisivät kirjoitukset – tämän me tunnutamme uskontunnustuksessa. Jeesus on voittanut kuoleman ja lähetti opetuslapset kaikkialle maailmaan kastamaan ja opettamaan ja Jeesus on luvannut olla omiensa kanssa. Uskontunnustuksessa tunnustamme uskomme, vaikka emme näe Jeesusta. Jeesus lupasi lähettää varustukseksenne voiman korkeudesta, joka on Pyhä Henki ja uskontunnustuksessa tunnustamme uskovamme tähän. (Uskontunnustukset 2019.)

4 LÄHETYSTYÖ KÄYTÄNNÖSSÄ

Seurakuntien tulisi todella tehdä lähetystyötä, ei vain tukea avustuksin. Sopiva malli seurakunnan kansainvälisen vastuun toteuttamiseen voisi olisi koota lähetystyö, kansainvälinen diakonia, maahanmuuttajatyö ja ystävyysseurakuntatyö seurakunnan kansainväliseksi työksi. Lähetystyö on selvästi kirkkojärjestyksessä ja lähetystyön johtosäännöissä. (Nuorva 2019.)

Lähetystyön paradigmoista ja eri aikakausien käytännöistä ja tulkinnoista on päästy nykyiseen tämän päivän ajatteluun lähetystyöstä. Lähetystyön vision rakennusaineet ovat kristillisessä uskossa yhteys (koinonia), sanoma tai julistus (keerygma) sekä palvelu (diakonia) Nämä muodostavat kolikon, jolla on kolme puolta. Vaikka ne aina näyttäytyvät jostakin perspektiivistä, muita ulottuvuuksia ei ole aidosti olemassa ilman kahta muuta. Kuuluminen Jumalan liikkeellä olevaan kansaan (kaste). Elämän ja ihmisyyden tunnistaminen (avoimuus, rehellisyys, kysymykset). Kirkko toimii koko ajan kutsujana, kokoajana ja lähettäjänä. Jumalanpalvelusyhetyden ja seurakunnan lähettämisen kautta. Oman paikan löytäminen ja sitoutuminen lähimmäisyyteen on jokaisen kristityn tehtävä. Mission toteutuminen ja sitoutuminen on kaikkien tehtävä seurakunnassa. Lähetystyön ajattelua on subjekti objekti –asetelman ylikäyminen niin, että subjekti kohtaa subjektin. Ajattele globaalisti ja toimi paikallisesti. Jokaisella teolla ja tehtävällä on merkitystä. (Hautala 2019.)

On hyvä, että on päästy ajatustavasta, että meillä on tieto ja taito. Me lähdemme opettamaan muita. Rinnalla kulkeminen, tasa- arvo ja yhdenmukaisuus ovat hyvä pohja ja periaate. Kristittyjen lukumäärät maailmanlaajuisesti kertovat siitä, että työ täytyy tehdä eri lailla, kuin ennen. Me emme enää edusta yksin kristittyjä ja emme omista yksin tietoa. Aikoinaan lähetystyöntekijät ovat kyllä olleet huiman rohkeita, kun ovat lähteneet ihan tuntemattomille teille. Tähän varmasti on tarvittu sitä Jumalan kutsua. Epäilemättä Jumalan kutsua tarvitaan vielä tänäkin päivänä. (Häkkinen 2019.)

Maailman väestöstä noin kolmannes on kristittyjä. Kristinuskosta on tullut lähetystön tuloksena maailmanuskonto. Kaikissa asutuissa maanosissa on laajaa kannatusta kristinuskoon. Ylivoimaisesti suurin kristillinen yhteisö on katolinen kirkko ja noin kolmannes kristityistä kuuluu protestanttisiin kirkkoihin. Arviolta ortodoksisiin kirkkoihin kuuluu noin 10-15 % kristityistä. Lähetystyön tuloksena kristinuskon painopiste on siirtynyt kolmanteen maailmaan pohjoisen teollisuusmaista. (Arffman, 2013, 249-250.)

Lähetystyössä on huomioitava kokonaisvaltaisuus eli ihminen ei ole objekti vaan itse itsenäisesti toimiva subjekti, joka toimii tietyssä kontekstissa eli tilanne sidonnaisuus. Jos asia ei liity mitenkään elämään omaan tai toisen, miksi se kiinnostaisi. Dialogisuus on vahvasti mukana lähetystyössä eli me emme yksin määrittele, kuinka asia etenee vaan yhdessä toimien. Löytää itse oman uskonsa. Missio -dei on Jumalan lähetys. Työ mitä Jumala tekee eli Jumala on toiminut täällä jo ennen yhtään kristittyä. Jumala toimii aina ja kaikkialla. Seurakunnan globaali ulottuvuus näkyy lähetystyössä. Pointti on myös se, että ekumenia on erittäin tärkeää, kun tehdään raamatunkäännös työtä, jotta jokainen hyväksyisi käännöksen teologisesta näkökulmasta. Lähtökohta voisi olla myös se, että kysytäänkin: millaista lähetystyötä meidän seurakunta haluaa tehdä, mitä tukea, mikä on meidän näköistä. Summia ei kuitenkaan pysty antamaan jokaiseen kohteeseen. Missionäärisessä merkityksessä olemme kaikki lähetetty. Missionaarinen eli seurakunnan toiminta suuntautuu ulospäin, ei itseään varten. (Häkkinen 2019.)

Lähetysstihteerin työ käytännön tasolla on hyvin moninaista. Rovastikunnan lähetysvastaava voi koota rovastikunnan lähetysstihteerit ja voidaan suunnitella yhdessä. Tapahtumat, pienemmät lähetysmatkat, seurakuntakohtainen työ. Käytännössä tulisi miettiä tarkoin mitä tehdään, miksi tehdään, mitkä ovat kohteen oikeat tarpeet. Konkreettinen apu menisi oikeasti perille ja tarpeeseen. Ihminen kaipaa laatutakuuta ja näkyvyyttä. Tietää mihin tuki menee ja mitä sillä tehdään. Mikä on oikea tapa auttaa ihmistä eikä tarve lähde pelkästään omasta hyvästä olosta ja mielestä. Kohdistettua ja mietittyä tarpeellista apua. (Laurila 2019.)

Isoimmissa seurakunnissa on täysipäiväinen lähetysstihteerin virka. Pienemmissä seurakunnissa lähetysstihteerin virka on yhdistetty esimerkiksi diakonia tai nuorisotyöntekijän virkaan.

Jossakin seurakunnissa lähetyssihteerintyö voidaan hoitaa palkkiopohjaisena vapaaehtois-työnä tai sivutoiminen palkkiopohjainen lähetyssihteerin virka. Kansainvälisen työn ohjaajan työhön voi kuulua ystävyysseurakuntatyö, maahanmuuttajatyö, lähetystyö ja kansainvälinen diakonia. Lähetyssihteerin virkaa ohjaa johtosääntö, mikä kuuluu virkaan ja sen hoitamiseen. Suunnitella toteuttaa ja kehittää lähetysvastuun toteutumista. Lähetyssihteerin työpari on lähetystyöstä vastaava pappi eli ”lähetyspappi”. Työkavereina kuitenkin on lähetystyön tiimi ja koko seurakunnan työntekijät sekä periaatteessa kaikki seurakuntalaiset. Tämä kaikki auttaa niveltämään lähetystyön laajasti. (Sorvala 2019.)

Lähetystyö kuuluu koko kirkon olemukseen. Lähetystyön johtokunta tai vastuuryhmä tai toimikunta voi toimia seurakunnassa lähetyssihteerin kanssa. Toimintasuunnitelma, talousarvio, nimikkosopimukset, avustukset ja suuntaviivat työlle valmistelevat, suunnittelevat ja päättävät nämä ryhmät seurakunta kohtaisesti. Kirkkoneuvosto päättää päätökset. Avustukset ja tilitykset kuuluu myös hyväksyttää. Homma pidetään mahdollisimman läpinäkyvänä ja yleisesti tiedossa. Nimikkosopimukset ohjaavat lähetyssihteerin työtä. Nimikkosopimuksia, on kaikilla seurakunnilla, ainakin vähintään yksin. Määrittelee, kenen työtä tuetaan ja millä summalla. Jokainen sopimus tehdään erikseen ja tilitetään vuosittain. On tärkeää määritellä mistä raha tulee esimerkiksi tietty prosentti kirkollisverosta. Rahaa voi kerätä kaikenlaisilla tapahtumilla, myyjäisillä, kahvilat, konsertit, tilaisuudet, yms. Vapaaehtoiset lahjoitukset ovat yksi keino saada rahaa. Järjestöjen täytyisi tietää, koska seurakunta tilittää rahat kuhunkin kohteeseen. Toimitaan hyvässä yhteistyössä. Kohteet ja järjestöt voivat olla samalla seurakunnalla vuosista toisiin samat. Avustus rahat huolehtivat konkreettisesti rahat eteenpäin erilaisista varainkeruu tapahtumista. Tilityksien tilastoiminen on tärkeää pitää ajan tasalla ja niihin vaaditaan kahden ihmisen allekirjoitukset. Talousarviomääräraha tulee ottaa huomioon. Kannattaa miettiä mille on suuri tarve, kysyä tätä suoraan lähetysjärjestöiltä. Homma tulee olla läpinäkyvää ja yleisesti tiedossa. Jokaisessa seurakunnassa omat käytännöt, joista sovitaan taloustoimiston kanssa. Kolehtiraha lähetystyön hyväksi hoituu suntion kautta. (Sorvala 2019.)

Lähetysseurain verkostot ja yhteistyö tahoina toimii paikalliset koulut, järjestöt ja paikalliset toimijat. Kannattaa vastata kutsuihin myönteisesti ja olla käytettävissä. Ammattimaisesti voi verkostoitua rovastikunnan lähetysseurain kanssa. Hiippakunnalliset ja valtakunnalliset kokoontumiset sekä lähetysjärjestöt ja lähetystyöntekijät ovat avain asemassa ammattimaisessa monialaisessa yhteistyössä. Tehdä yhteistyötä koko seurakunnan työalojen kanssa. Yhteistyössä on voimaa. Lähetysseurain koordinoi erilaisia tapahtumia ja myyjäisiä, joissa kerätään rahaa omiin kohteisiin. Konkreettinen lähetystehtävä on muistaa kehitysmaiden ihmisiä rukouksin ja rahallisin avustuksin. Mihinkään kohteeseen ei laiteta rahaa suoraan, vaan aina lähetysjärjestöjen kautta. (Sorvala 2019.)

4.1 Lähetyskasvatus käytännössä

Lähetyskasvatuksen perusteet lähtee siitä, että lähetystehtävä on jokaisen työalan tehtävä seurakunnassa. Kasvatus on päämäärähakuista ja tavoitteellista toimintaa. Kasvatus on koko elämän kestävä prosessi. Aina voi oppia uutta, jos asenne on kohdillaan. Kasvattaja ja kasvatettava ovat aina vuorovaikutuksessa, toinen toisiinsa vaikuttamista. Kasvattaminen on aina molempipuolista eikä koskaan yksisuuntaista. Tässä sama ajatus, kuin lähetystyössä eli subjekti vaikuttaa subjektiin. Kirkon perustehtävänä lähetys kuuluu kaikille pienistä lapsista alkaen. Jumalasta lähtevä rakkaus ei valikoi kohdettaan toisin kuin ihmisestä lähtevä. Tässä on hyvä ajatus, mistä on hyvä lähteä. Oman ajattelun muuttamista ja kohdentamista. Anteeksianto, sovinto ja oikeudenmukaisuus kuuluu kirkon näkökulmaan. Kristillinen ihmiskäsitys tulee vahvasti esiin uudessa rippikoulusuunnitelmassa 2017, missä nuori on ihme. Jokainen nähdään ihmeenä ja kohdellaan sen mukaisesti. Lähetystyötä tehdään kahdella kädellä – toisessa Jumalan sana ja toisessa teot. Lähetys on sanoja ja tekoja, joiden tulisi olla tasapainossa. Ymmärretään, miksi asioita tehdään ja kokemus ennen kaikkea. Lähetystyössä jokainen ihminen on samalla viivalla, uskontoon tai mihinkään muuhun katsomatta. Emme ole aina lain alla vaan olemme ensisijaisesti armon alla. Dialogisuus ja vastavuoroisuus kuuluu tähän vahvasti. Länsi-Afrikkalainen sananlasku sanoo, että ”Ihminen on ihmiselle lääke”. (Hiltunen 2019.)

Lähetyskasvatuksen tavoitteet ovat asenteellisia, tiedollisia ja taidollisia. Kasvattajan on ensinnäkin punnittava ja ajateltava omia asenteitaan. Omasta asenteesta on moni asia kiinni ja kaikki asenteet välittyvät tiedosti niitä itse tai ei. Tiedolliset ja taidolliset tavoitteet tulevat sen jälkeen. Asenteet tulisi syntyä evankeliumin pohjalta. Jumalan armon ja rakkauden ilmapiirissä. Lähetystyö tapahtuu auttamisen vuorovaikutuksessa, empatian avulla ja hyväksymällä toiseuden. Olemme kaikki erilaisia, mutta samanarvoisia. Lähetyskasvatus on aina suunniteltua ja tavoitteellista. Toteutetaan aina lapsien ja nuorien tasoisesti eli ali- tai yliarvioimatta heidän kehitystään. Täytyy olla mielekästä ja merkityksellistä omista lähtökohdista käsin. Dialogin mahdollisuus ja toiseuden kokemus tarjoutuu kasvatettavalle myönteisen kansainvälisen kokemusten kautta. (Hiltunen 2019.)

Lapsen ja nuoren tervettä identiteettiä voidaan tukea lähetyskasvatuksen avulla. Jos on tietoinen omasta viitekehiksestään, ei pelkää uutta ja erilaista. Oman identiteetin tunteminen on tärkeää. Mistä olen tullut ja mihin menossa. Terve kansainvälinen identiteetti olisi myös tärkeää. Tervettä kansainvälistä itsetuntoa tuetaan tiedon jakamisella, sosiaalisten taitojen oppimisella ja erilaisten taitojen kehittämällä. Vahvasti sitä, mitä olemme. Suomalaisten tulisi uskaltaa olla kristittyjä. Olla valmiita käymään dialogia, väitellä ja käydä uskonto dialogia hyvässä hengessä. Suomalaisilla yleensäkin tässä oppimista. Olla vahvasti suomalaisia vahvasti kristittyjä. (Hiltunen 2019.)

On varottava, että lähetyskasvatuksella ei ahdistu nuorta tai lasta liikaa. Maailmanhätä on iso ja vaikea kysymys. Lähetyskasvatus ei kuitenkaan voi olla pelkästään vieraan kulttuurin tuntemusta. Tässä kohtaa kasvattaja tarvitsee erityistä sensitiivisyyttä ja herkkyyttä. Aistia lapsien ja nuorten tunnelmaa, ajatuksia ja kysymyksiä. Elämän rikkauden ja monipuolisuuden ymmärtämiseen tarvitaan herkkää, empaattista ja myötätuntoista otetta. Aktiivisen lähetyskasvatuksen tarkoituksena on vaikuttaa lapsen tunteisiin ja empatia kykyyn. Lähetyskasvatus auttaa pohtimaan omia ja muiden asenteita ja elämän otetta. Mikä on tärkeää ja miksi. Mikä on epäoikeudenmukaista ja mikä ei. Miltä mikäkin asia tuntuu eli myös tunne elämän kasvatusta. Lähetyskasvatus rakentaa tervettä maailmankuvaa ja ohjaa maailmankansalaiseksi. Maailmankansalaisella on aktiivisia kontakteja ulkomaalaisiin, puhuu ainakin yhtä vierasta kieltä ja

on kiinnostunut maailman asioista. Syyllistämällä ei pääse pitkälle lähetyskasvatuksessa. Passiivinen lähetyskasvatus tapahtuu tiedostamatta esimerkiksi mainosten kautta tai tilojen seinillä on kuvia. (Hiltunen 2019.)

4.1.1 Kansainvälisyyskasvatus ja globaalikasvatus

Kansainvälisyyskasvatus ja globaalikasvatus on tämän ajan asioita. Painettua materiaalia ja kirjoja on vaikea löytää, mutta netti materiaalia löytyy sitäkin enemmän. Kansainvälisyyskasvatus haluaa mahdollistaa tasapainoisen ja aktiivisen elämän kansainvälistyvässä ja monikulttuurisessa maailmassa. Kansainvälisyyskasvatuksella poistetaan väärinkäsityksiä ja ennakkoluuloja. Halutaan avata silmiä maailman eri todellisuuksille. Sillä halutaan lisätä kunnioitusta, suvaitsevaisuutta ja yhteisymmärrystä. Herättää halu toimia oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Kansainvälisyys ja uskontojen välinen vuorovaikutus on erittäin tärkeää jatkuvasti muuttuvassa ja uskonnollisesti monimuotoistuvassa maailmassa. (Kansainvälisyyskasvatus 2019.)

Gloaalikasvatus on osa opetuksen opetussuunnitelmaa. Se on osa perusopetuksen ja lukio-opetuksen kansainvälisyyttä. Globaalikasvatuksen tehtävänä on auttaa näkemään ja kokemaan maailman erilaisia todellisuuksia. Näin olen herättää halu rakentaa ihmisoikeuksia kunnioittavampaa, tasa-arvoisempaa ja oikeudenmukaisempaa maailmaa. Tavoitteena on kasvat-
taa maailmankansalaisia. Sillä halutaan luoda edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle. Vahvaan eettiseen ajatteluun sitoutuminen, haluun suojella meidän yhteistä maapalloa ja tehdä työtä näiden asioiden puolesta on osa maailmankansalaisen identiteettiä. Maailmankansalaisen etiikkaa kuuluu maapallon resurssien rajallisuuden tunnistaminen ja tunnistaminen. Maailmankansalaisen taitona on toimia viisaasti ja vastuullisesti globalisoituneissa toimintaympäristöissä. Globaalikasvatus haluaa korostaa näitä piirteitä maailmankansalaisessa. (Gloaalikasvatus 2019.) Lähetyskasvatuksella on paikkansa koulumaailmassa opetussuunnitelmassa olevan globaalikasvatuksen kautta, jolla taas halutaan kasvattaa maailmankansalaisia tulevasta sukupolvesta.

Kulttuurien välisessä toimintakompetenssissa tärkeää on kunnioituksen osoittaminen. Yleensä kyky ottaa huomioon toinen ihminen ja suhtautua toiseen positiivisesti. Interaktiivinen asenne on toimiva. Se on kykyä reagoida toisen ihmisen käyttäytymiseen ilman emootioita ja tuomitsemista. Tieto-orientaatio tarkoittaa tietoa käsitteistä, joita käytetään kerrottaessa omasta itsestä ja omasta elämästään. Empatia on pyrkimys ymmärtää toista ihmistä hänen maailmassaan. Sosiaalinen rooli ja käyttäytyminen on käyttäytymistapoja, jotka liittyvät yhteiseen ajatusten vaihtoon ja keskinäiseen harmoniaan. Interaktiokyky on valmiudet toimia ja kommunikoida korrektisti toisten kanssa. Monitulkintaisuuden sietokyky on kyky toimia uusissa tilanteissa edes tyydyttävästi yllättävissäkin tilanteissa. (Hiltunen 2019.)

4.1.2 Monikulttuurisuus

Monikulttuurisuus perustuu siihen, että on olemassa 200 valtiota ja 6000 etnistä ryhmää. Suomen yhteiskunnassa on jo nyt ja tulee olemaan enenevässä määrin ulkomaalaistaustaisia ihmisiä. Joudumme väistämättä kehittymään koko ajan kohti monikulttuurisempaa yhteiskuntaa. (Hiltunen 2019.)

Monikulttuurisuus aiheuttaa erilaisia arvojen yhteentörmäyksiä ihmisten välillä. Monikulttuurisuuden ja moniarvoisuuden lähtökohtana on se, että vaikka ihmiset ovat erilaisia, he ovat yhdenvertaisia suhteessa toisiinsa. Yhdenvertaisuus pitäisi osata soveltaa käytäntöön. Pelkkä hyväksyntä ei riitä vaan tarvitaan vuorovaikutussuhteita. Suomalaisella on helppo olla sivusta katsoja tai selän kääntäjä, mutta vuorovaikutukseen on vaikea lähteä. Jokaisella on oma kulttuurinen identiteetti, mutta yhteiskunta raamittaa yhteiselo, eihän suomalaisillakaan ole yhtä ainuttakaan tapaa elää. Monikulttuurinen yhteiskunta toimii tietyllä tapaa, jokaisen olisi löydettävä oma paikkansa yhteiskunnasta. Tarvitaan paljon hyväksyntää, että jokainen voi elää oman näköistään elämää. Olisi tasa-arvoista ja tasapainoista elämää, jossa jokainen voisi toteuttaa itsensä omana itsenään. Kaikki ääripäät ovat huonoja myös monikulttuurisuudessa. Kultainen keskitie olisi hyvä tässäkin asiassa. Monikulttuurisuus on kuitenkin pysyvä osa Suomalaista yhteiskuntaa ja meidän tulee sopeutua siihen, sitä ei pää-se pakoon. Olisi tärkeää saada jo

nuorena maahanmuuttajan, uussuomalaisen, vierasmaalaisen, ulkomaalaisen, vieraskielisen, monikulttuurisen ihmisen tai yksilön toimimaan kanta suomalaisten kanssa vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä. Tässä kyllä on nuorisotyölle haastetta. Suomen satavuotis linnanjuhლისakin aiheeksi nousi tasavertainen, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen Suomi. Sellaisessa maassa on kaikkien hyvä elää ja voi ylpeästi olla suomalainen. (Airaksinen & Friman 2008, 25; Käsäkoski 2017; Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

Inter kulttuurinen asenne ja toimintatavat olisi suotavaa, mutta nuorisotyöntekijä ei pysty tähän yksin, jos nuoret eivät halua tai pysty olla tekemisissä toistensa kanssa. Nuorten kotiväen mielipiteet ja asenteet heijastuvat suoraan nuoriin. Omat ilmeet, eleet ja asenteet kyllä heijastuvat suoraan nuoriin, oli nuori sitten suomalainen tai ei. Arkitodellisuus olisi itsestään selvää, luontevaa ja kyseenalaistamatonta, mutta se kuinka suvaitsevaisuutta saadaan lisättyä, onkin hyvä kysymys. Nuorten kanssa työskentelevän on tärkeää tietää ja tiedostaa miten nuorten ryhmät rakentuvat ja mikä johtaa ryhmästä ulossulkemiseen, mitkä eronteot vaikuttavat nuorten ryhmiin milläkin tavoin, kuten esimerkiksi sukupuoli, etninen ja kulttuurinen tausta. Rasismia varmasti esiintyy, mutta se on mielestäni verrattavissa koulukiusaamiseen. Siihen olisi puututtava heti ja kouluissa olisi käytettävä enemmän aikaa oppilaiden ryhmäytymiseen. Erittäin tärkeää on, että paikallislehdissä kerrotaan paikkakunnalle muuttaneista maahanmuuttajista, heidän taustoistaan ja kokemuksistaan. Yhteisten iltojen ja muiden toimintojen järjestäminen paikallisesti olisi tärkeää. Koulujen vanhempainillat olisivat tärkeitä kohtaamispaikkoja. Seurakunnalla olisi myös kehitettävää ennaltaehkäisevässä työssä yhteistyössä nuorten ja perheiden kanssa. Ennakkoluuloja hälventäisi molemmin puolin, kun ihmiselle järjestettäisiin yhteistä aikaa, tiloja ja kivaa tekemistä. Voisi tutustua toisiinsa ihmisinä. Monikulttuurisuus on haaste nyt ja tulevaisuudessa nuorisotyön työtavoissa, asenteessa, lähtökohdissa ja suunnittelussa. Kulttuurien välinen kuilu on varmasti molemmin päin, kuin myös ennakkoluulot, -asenteet ja -käsitkset. (Käsäkoski 2017; Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

Tarvittaisiin molemminpuolista kiinnostusta, innostusta ja yhteistyötä, että monikulttuurisuudesta tulisi arkipäivää. Koulussa suomalaisen kalenterin rinnalla olisi hyvä olla myös muslimien kalenteri, jos muslimeja on luokassa. Pieniä arkisia yhdistäviä asioita, mistä ei tehtäisi erilaisuutta vaan erilaisia tapoja/tyylejä tehdä asioita ja toisten tapoja kunnioitettaisiin. Tietämättömyys lisää tuskaa molemmin päin, kun ei ymmärretä toisten erilaista käyttäytymistä ja tapoja. Avoin luonteva vuorovaikutus hälventäisi ennakkoluuloja ja -käsityksiä. Asenteisiin voi vaikuttaa lisäämällä tietoa ja kohtaamisia monikulttuurisuudesta, että se nähtäisiin mahdollisuutena ei uhkana. Kulttuuri erojen avoin kohtaaminen on tarpeellista. Pitäisi uskaltaa kohdata toinen avoimesti ja rohkeasti jutella eikä niin paljon ajatella sitä, että sanonko vahingossa jotain väärin tietämättömyyttäni. (Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

Kun maahanmuuttaja nuori rakentaa omaa identiteettiään Suomessa, on varmasti hyvin vaikeaa yhdistää omaa ja suomalaista kulttuuria. Nuori kuitenkin etsii ja miettii omaa tietään eikä välttämättä halua elää niin kuin vanhempansa. Monimuotoisuus ja moniarvoisuus ovat päivän sana. Jokaisen ihmisen erilaisia ominaisuuksia, taipumuksia ja eroja tulee arvostaa. Jokaisella on oma kulttuurinen identiteetti. Nuorisotyössä pitäisi pitää kynnystä matalalla, että kaikki tuntisi olevansa tervetulleita nuorisotiloihin ja pystyisi itse olla helposti lähestyttävä. Avoin ja selkeä viestintä, molemminpuolinen luottamus ja tasavertainen kohtaaminen olisi tärkeitä asioita nuorisotyössä. Toisen kunnioitus ja arvostaminen ovat aina tärkeitä, joka tilanteessa. (Känkäkoski 2017; Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

Luulen, että mihin tahansa menen töihin, tulen törmäämään monikulttuurisuuteen. Tulen tarvitsemaan taitoja työskennellä monikulttuurisessa työyhteisössä ja ympäristössä niin aikuisien, nuorten kuin lastenkin kanssa. Pitää muistaa sanallinen ja sanaton viestintä. Oman asenteen korjaus tarvittaessa. Voisin hyvinkin nähdä, että tulevaisuudessa työskentelen maahanmuuttajien kanssa. Lähetysseurana tai vaikka maahanmuuttokeskuksessa. Voisin kuvitella, että nauttisin työstä, jossa saan olla tekemisissä eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa. Työn kautta maahanmuuttajia on helpompi lähestyä, kuin ihan arkisissa tilanteissa. Monissa seurakunnissa maahanmuuttotyö on lähetysseureilla.

Kristillisestä näkökulmasta me kaikki ihmiset olemme saman Taivaan Isän lapsia uskontoon, kulttuuriin tai rotuun katsomatta. Kristityn kutsumukseen kuuluu taistelu ihmistä sortavia ja ympäristöä tuhoavia rakenteita vastaan. Ei kai sillä ole väliä mistä ihminen on ja millainen on, jos haluaa tulla toimeen toisten kanssa ja on oikeasti kiinnostunut toisen elämästä. Ihminen on kuitenkin luonnostaan taipuvainen ”kuppikuntaisuuteen” ja ”nurkkakuntaisuuteen” – omanlaiset ja tapaiset vetää ihmistä puoleensa. Suvaitsevaisuus kasvatusta tarvittaisiin enemmän. Jokaisella on oikeus harjoittaa omaa uskontoa uskonnonvapauslain kautta. Maailma kuitenkin globalisoituu ja olisi tyhmää jarruttaa kehitystä edes yksilötasolla. Lait ja yhteiskunta kuitenkin määrittää rajat mitä saa tehdä ja mitä ei. (Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

4.1.3 Uskontodialogi

Yhteinen todistus (2016, 8-9) Suomen evankelisluterilaisen kirkon lähetyksen peruslinjauksessa puhutaan monikulttuurisuudesta ja uskontodialogista, koska yhteiskunta on muuttunut nopeasti uskonnollisesti ja katsomuksellisesti monimuotoiseksi. Monikulttuurinen työ on eri kulttuurien ja uskontojen kohtaamista ja yhteistyötä. Monikulttuurisuus näkyy kotouttamisessa ja integroitumisessa. Uskontodialogin tulisi alkaa ihan arkisista kohtaamisista. Vieraanvaraisuus ja kohteliaisuus auttaa sopeutumista yhteiskunnan. Uskontodialogissa kristityt kertovat omasta uskostaan ja uskonnostaan. Kuuntelevat toisin uskovia ja antavat toisten kuvata omaa uskontoaan. Kristillisessä kohtaamisessa uskotaan, että dialogisessa kohtaamisessa Jumala toimii salatulla tavallaan ja on läsnä Pyhän Henkensä kautta. Kohtaamiseen ja vuoropuheluun kuuluu kunnioittaminen, lähimmäisenrakkaus, vieraanvaraisuus, toisilta oppiminen ja yhteiset teot. uskontodialogin muita muotoja yhteiskunnallisissa kysymyksissä ovat opillinen keskustelu, yhteiset uskonnolliset tilanteet ja kaikenlainen mahdollinen yhteistyö hyvässä hengessä yleensä. Tällainen uskontodialoginen vuoropuhelu edistää uskonnonvapauden myönteistä toteutumista ja yleistä yhteiskuntarauhaa, koska kulttuuri ja uskonto on monessa hyvin limittäin. Uskontodialogi ei laita uskontoja paremmuusjärjestykseen. Kun on oma vahva

usko ja tietoa omasta uskostaan on paljon helpompi keskustella toisin uskovan kanssa. Uskontodialogia on huomattavasti helpompi käydä, kun luottaa omiin taitoihinsa. Käännyttäminen ja tuputtaminen ovat aina väärin. Jumalan armo on aina lahja, eikä vaadi tekoja tai ansioita. Mielestäni eri uskontojen edustajien on mahdollista puhua hyvässä yhteisymmärryksessä. Ihmisellä on kuitenkin kokonaisvaltainen tarve kuulua johonkin uskuntoon ja yhteisöön. (Känsäkoski 2017.)

Meidän evankelisluterilainen kirkko on olemassa kaikkia varten myös maahanmuuttajia. Raamatussa meitä kannustetaan lähimmäisenrakkauteen myös vieraita, siirtolaisia ja muualta tulleita kohtaan. Seurakuntalaisten tulisi näyttää esimerkkiä, vaikuttaa yhteiskuntarauhaan ja vaikuttaa monikulttuuriseen asenneilmastoon koko yhteiskunnassa. Uskontojen välisen vuoropuhelun aktivointia ja siihen rohkaiseminen olisi tärkeää. Kaikki hyväksytään omina itsenään ja tullaan toimeen, vaikka ajatellaan eri lailla tietyistä asioista. Kirkkoturva-käytäntö, diakoniatyö, maahanmuuttajatyön ohjelma tukee kirkon sisällä tehtävää maahanmuuttotyötä. Kuka sitten on oikeassa ja kuka väärässä. Suvaitsevaisuus ja erilaisuuden kohtaaminen hyvässä hengessä on tärkeää. (Känsäkoski 2017; Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019.)

4.2 Lähetystyö nuorille käytännössä

Tarkoituksena on kertoa nuorille miksi ja missä tehdään lähetystyötä. Kertoa nuorille, miksi Suomen evankelisluterilainen kirkko tekee lähetystyötä. Kertoa nuorille mitä sisältyy lähetystyötehtävän toteutumiseen. Miksi kirkko lähettää työntekijöitä ulkomaille. Kertoa nuorille kenelle evankeliumia julistetaan ja kenen tehtävä on evankeliumin julistaminen. Mistä kohtaa Raamattua ja millä sanoilla Jeesus antaa tämä lähetyskäskyn. Kuinka voit itse osallistua lähetystyöhön. Tarjota mahdollisuuksia osallistua toimintaan suomessa ja jopa ulkomailla. Vähentää ennakkoluuloja kulttuurien ja uskontojen välillä. Antaa nuorille uusia ideoita ja mahdollisuuksia. Nuoret ovat varmasti kohdanneet maahanmuuttajia ja muita uskonnon edustajia. On ajankohtaista hälventää ennakkoluuloja toisia uskontoja kohtaan. (Yhteinen todistus 2016, 5-6.)

Antaa nuorille mahdollisuus osallistua ja rohkaista heitä osallistumaan lähetystyöhön seurakuntien ja kirkon työmuotojen kautta Suomessa ja käytännön toimintaan ulkomailla. Lähetys on kokonaisvaltaista ja monella tapaa voi osallistua. Kolmiyhteinen Jumala kutsuu kirkkonsa jäsenet palvelemaan sanoin ja teoin – kaikille on tilaa ja oma paikka. Seurakunta tarjoaa hengellisen kodin sitä haluaville kristityille ja antavat mahdollisuuden kuulla evankeliumin Kristuksesta ei-kristitylle. (Suomen evankelisluterilaisen kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian peruslinjaus 2015, 2-4, 15.)

On tärkeää, että kirkko ja lähetysjärjestöt opettavat ja vahvistavat nuorille kristittyjen keskinäistä yhteyttä sekä uskontojenvälistä vuoropuhelua, jossa eri uskonnollisiin ja kulttuurisiin taustoihin kuuluvat pääsevät aitoon vuorovaikutukseen keskenään. On myös tärkeää, että kirkon lähetysjärjestöt lisäävät asiantuntemuksellaan uskontojen ja kulttuurien tuntemusta seurakunnissa. Ihmisellä on luonnostaan taipumus kulttuuriseen nurkkakuntaisuuteen ja tietoisesta kulttuurista vähentää ennakkoluuloja. Erilaisten toimintamuotojen ja toiminnan kautta seurakunta antaa jäsenilleen mahdollisuuksia ja tilaa oman panoksensa antamiseen. On tärkeää, että seurakunnan työntekijät luovat edellytyksiä ja innostavat nuoria. Antaa nuorille vapautta ja vastuuta myös toiminnan suunnittelussa. (Yhteinen todistus – Suomen evankelisluterilaisen kirkon lähetystyön peruslinjaus 2016, 6-8.)

5 NUORISOTYÖ JA LÄHETYSTYÖ YLIVIESKAN SEURAKUNNASSA

Tässä kappaleessa avaan nuorisotyötä seurakunnassa yleensä. Mitä se on ja minkä ikäisiin se kohdistuu. Kerron uuden rippikoulusuunnitelman tavoitteita ja sisältöä. Miten lähetystyö on nyt sisällytetty Ylivieskan seurakunnan rippikoulun paikallissuunnitelmaan. Lähetystyö Ylivieskan seurakunnan lähetyssehteerin näkökulmasta.

5.1 Nuorisotyö

Seurakunnan nuorisotyöllä tarkoitetaan usein rippikoulun jälkeistä nuorisotyötä eli 15-17-vuotiaiden kanssa tehtävää työtä. Seurakunnan nuorisotyössä halutaan tukea kasvamaan seurakuntalaisina rippikouluikäisiä, heitä vähän nuorempia ja heitä vähän vanhempia nuoria kuin myös nuoria aikuisia. Aina pelkkä ikäkausi jakauma ei ole riittävä, sillä nuoret ja heidän kulttuuri on jakautunut niin vaihteleviin joukkoihin. Nuoret, nuorten perhesuhteet ja tilanteet eroavat hyvin paljon toisistaan. Hyvin vaihtelevia on nuorten eri porukoiden normit, kiinnostuksen kohteet ja käyttäytymisen koodit. Seurakunnan nuorisotyöntekijällä tulisi olla ajankoh- taista tiedollista, taidollista ja käytännöllistä osaamista, että työtä voidaan tehdä menestyksel- lisesti. Kirkon ja seurakuntien toimintakertomuksissa työtä mitataan määrällisesti. Kohtaa- misien määrän sijaan nuorisotyössä painopiste tulisi olla kohtaamisien laadussa. Nuorten ikä- luokka tulisi kohdata omassa elämässä, omien kysymysten, omien ongelmien ja omien toivei- den äärellä. Nuori kohdataan persoonana, kokonaisvaltaisesti ja laadukkaasti. (Nuoret seura- kuntalaisina 2012, 18.)

Kirkon kasvatuksen tehtävässä puhutaan kokonaisvaltaisesta kasvusta, ei pelkästään hengell- lisestä kasvusta. Kirkon kasvatuksen tehtävässä ihminen halutaan nähdä kokonaisvaltaisena. Kaikki ihmisessä oleva on samanarvoisia Jumalan lahjoja. Ihminen nähdään erittäin kokonais- valtaisesti psyykkisenä, fyysisenä, sosiaalisena, emotionaalisenä, henkisenä, hengellisenä, es-

teettisenä, ym. olemuksena. Kirkossa kasvatukselle ei ole linjattu yleisiä tavoitteita vaan kasvun tukeminen liittyy henkilöön, ryhmään, aikaan ja paikkaan. Kirkon nuorisotyön lähtökohdaksi on saada tukea kasvuun, kokea oppimisen iloa ja oikeus kehittyä. Tavoitteena on, että nuorten osallisuus vahvistuu seurakunnassa ja tulisivat kuulluiksi. Nuorten osallisuutta mahdollistetaan, tuetaan ja vahvistetaan työn rakenteiden ja työntekijöiden kautta. Kasvun tukemisessa halutaan mahdollistaa ja tukea kasvua luomisessa saatujen lahjojen kautta. Ihmisen näkeminen ja kohtaaminen arvokkaan juuri tässä ja nyt. Jumalan kuvaksi luotuna. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 4.)

Nuorisotyön teologiassa nuorten kasvukysymyksiä tarkastellaan kirkon uskon näkökulmasta ja kirkon yhteistä uskoa nuoruuden näkökulmasta. Luonteeltaan kirkon nuorisotyön teologia on nuoren elämäntodellisuudesta nousevaa ja kontekstuaalista. Tässä kontekstuaalisuus merkitsee sitä, että nuori tunnistaa kirkon elämästä itselleen tuttua olemista, tekimistä ja sanoitusta. Tässä suhteessa teologinen välinpitämättömyys on vaarallista, mutta teologiset korostukset eivät niinkään. Nuorisotyön teologiassa tulee ottaa huomioon seurakunnan perustehtävät; julistus, palvelu, lähetys ja kasvatus niin, että ne tulevat todeksi nuoren elämässä. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 12-13.)

Rippikoulua voidaan pitää kokoontuvan nuorisotoiminnan peruspilarina, koska se kokoaa yhä vuosittain valtaosan maamme nuorista. Vuonna 2017 rippikouluun valtakunnallinen tavoitettavuus oli 84,3 prosenttia (48 734 henkilöä). Tässä on mukana rippikoulun käyneet suhteutettuna 15-vuotiaiden ikäluokkaan. 15-vuotiaista kirkkoon kuuluvista rippikouluun osallistui 92 prosenttia ikäluokasta. (Kyselytutkimus: Nuoret ovat tyytyväisiä rippikouluun 2018.)

5.2 Rippikoulu

Suuri ihme rippikoulusuunnitelma 2017 antaa pedagogiset raamit rippikoulutyölle. Rippikoulu on elämää Jumalan kasvojen edessä. Halutaan antaa eväitä aikuisuuteen ja tulevaisuuteen. Kristillisen identiteetin vahvistumista Raamatun, rukouksen, seurakuntayhteyden ja ehtoollisen vieton kautta. Osallisuus vahvistaa yhteyttä. Kuinka Jumala, kirkko ja seurakunta on arjessa ja elämässä mukana. Suunnitelma korostaa elävää kirkkoa. Usko ei ole irrallinen osa vaan luonteva osa elämää, joka korostaa seurakuntayhteyttä. Jokaisen tietenkin pitää ja toteuttaa oman osansa rippikouluopetuksesta omalla tyylillään ja omalla persoonallaan, ja jokaiselle annetaan tähän vapaus. Opettamisen tapa yleensä noudattaa opettajan omaa oppimistyyliä. Rippikoulun opettajan tulisi olla sillanrakentaja, jonkinmoinen tulkki, matkakumppani, mahdollistaja, ohjaaja ja välineiden antaja. Rippikoulu on tiivis paketti, jossa nuorille selvennetään kristinuskon keskeiset sisällöt ja ydinkohdat. Opettamaan oppiminen on kuitenkin aina läpi elämän kestävä prosessi, kuin myös oppiminenkin. (Hirsto, Paalanne & Siukkonen 2014, 8-9; Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 18-21.)

Uskoa eletään todeksi koko rippikoulun ajan, antaen nuorille eväitä nykyhetkeen ja tulevaisuuteen. Nuori saa itse olla keskipisteessä osallistuen, toimien ja ollen mukana omana itsenään, omalla persoonallaan ja omista lähtökohdistaan toimien, hiljentyen, osallistuen. Rippikoulu tukee nuoren identiteetin kehitystä positiiviseen suuntaa. Kantavana ajatuksena on minä olen ihme! Minun tehtäväkseni rippikoulussa jää ohjaava ja auttava ja kannustava opettajuus niin, että nuoret saisivat itse kokea, tuntea, tehdä, ihmetellä ja osallistua. Keksiä hyviä monipuolisia menetelmiä ja ryhmitöitä, että jokainen nuori tulisi huomioitua ja jokainen nuori ainakin jossain välissä saisi onnistumisen kokemuksia. Hyväksytään jokainen nuori omana persoonana, juuri sellaisena kuin on. Jokainen rippikouluryhmä on erilainen, joten pedagogiikan lisäksi täytyy osata huomioida myös ryhmäprosessit ja ryhmädynamiikka. Tiimityön merkitys aikuisten, isosten ja nuorten kanssa on isossa roolissa rippikoulussa. Jokainen on tärkeä osa kokonaisuutta omalla persoonallaan ja tyylillään. (Hirsto ym. 2014, 8; Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 18-20.)

Tärkeää olisi, että nuorelle jäisi kokemus ja muisti jälki, jonkinlainen tunne ja oma syvempi kokemus Jumalasta, Jeesuksesta, Raamatusta, katekismuksesta. Rippikoululainen saisi kokonaiskuvan meidän uskonnosta rippikoulun kautta. Se asia, että Taivaan Isä on meitä jokaista varten ja hänen puoleensa voi aina joka tilanteessa kääntyä. Sellainen muisti jälki, että kun elämässä kaikki kaatuu päälle, on olemassa yksi armollinen Isä, jonka puoleen voi kääntyä. Hän ei hylkää koskaan, vaan on aina meitä varten. (Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 20-21.)

Suuri ihme uusi rippikoulusuunnitelma 2017 antaa kuusi alla mainittua tavoitetta rippikoululle. Kantavana tavoitteena ja ajatuksena rippikoulussa on vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhdyteiseen Jumalaan ja varustaa elämään kristittynä.

- Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluksi ja saavat vaikuttaa
- Kokevat yhteyttä turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa
- Kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta, kristittynä eläminen, kristittynä arjessa
- Oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen
- Löytävät merkityksiä kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä
- Nuoret tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon (Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017,15.)

Rippikoulun toiminta-ajatus toteutuu yllä mainitun kuuden tavoitteen suuntaisesti. Rippikoulu on kasteopetusta, ehtoolliskasvatusta ja rukouskoulu nuorilähtöisesti eli on otettu huomioon nuorten osallisuus ja oikeus, tunne ja kokemus, hengellisyys, eettisyys, tietosisältö ja kirkon jäsenyys. Tavoitteissa sanoitetaan kirkon tahtotila ja suuntaviivat koko rippikoululle ja sen yksittäisille työskentelyille. Tavoitteita ja toiveita rippikoululle sanoittavat rippikoululaiset ryhmänä ja yksilöinä, rippikoululaisten perheet, isokset ja ohjaajat, koko tiimi yksilöinä sekä paikallisseurakuntana. Rippikoulussa on kyse kristillisen elämän vahvistumisesta, jokainen on lähetetty toteuttamaan Jumalan kutsua omassa arkielämässään omalla tavallaan. Rippikoulu käydään elämää varten. Rippikoulu ja konfirmaatio antaa nuorelle käytännön oikeuksia eli

hänet voidaan vihkiä kirkossa, hän voi toimia kummina ja osallistua itsenäisesti ehtoolliselle. Nuori saa oikeuden asettua ehdolle seurakuntavaaleissa hänen täytettyään 18 vuotta ja ääni-oikeuden kirkollisvaaleissa 16 vuotiaana. Jotkut näistä käytännön oikeuksista voivat olla nuorelle se lähtökohta, miksi rippikouluun tullaan. (Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 9-16.)

Rippikoulun aikana nuori elää todeksi rippikoulusuunnitelmaa. Rippikoulu on jatkoa evankelisluterilaiselle kasteopetukselle ja tarkoituksena on tukea nuoren kokonaisvaltaista kasvua. Rippikoulussa toteutus lähtee nuorten maailmasta ja ihmetellään, pohditaan nuoria mietityttäviä asioita. Ilmiölähtöinen oppiminen lähtee nuoren maailmasta käsin. Ajankohtainen ja omakohtainen kiinnostus asioihin antaa hyvän pohjan oppimiselle. Esimerkiksi suhteita perheeseen, kouluun, ystävyYTEEN ja seurusteluun on nuorilähtöistä. Hyvän pohjan tähän antaisi pitkä työkokemus samalla paikkakunnalla. Se, että koko työ on nuorilähtöistä alusta alkaen ja on ollut mukana nuorten kanssa koulupäivystyksissä ja tapahtumissa. Tie-täisi paikkakunnan jutut ja tavat kokonaisvaltaisesti. Rippikoulussa tähdätään siihen, että siellä annetaan nuorille välineitä elää kristittynä nykyhetkessä ja tulevaisuudessa. Uskoa eletään todeksi koko rippikoulun ajan. Annetaan nuorille eväitä nykyhetkeen ja tulevaisuuteen. Nuori saa itse olla keskipisteessä osallistuen, toimien ja ollen mukana omana itsenään, omalla persoonallaan ja omista lähtökohdistaan. Jokaisella on oikeus osallistua omalla tyylillään, kuten toimien, hiljentyen, osallistuen. Rippikoulu tukee nuoren identiteetin kehitystä positiiviseen suuntaan – minä olen ihme! (Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 30-34.)

Annetaan eväitä oman hengellisen elämän hoitamiseen, kuin myös kantamaan vastuuta lähimmäisistä ja koko luomakunnasta. Yhteisöllisyyden, lähimmäisenrakkauden ja ihmissuhdetaitojen merkitys tulee näkyä. Nuorta autetaan ja valmistetaan kestämään yhteiskunnan luomia paineita. Opetus rakastavasta kolmiyhteisestä Isästä on koko ajan läsnä. Ryhmä töissä ja tunneilla pyritään ottamaan huomioon dialogisuus – avoin vuorovaikutus, myötätunto ja avoimuus, kohtaaminen ja vastavuoroisuus. Nuorten kanssa se välillä on haastavaa ja aiheestakin riippuva. Kaikkia ei voi kiinnostaa kaikki aiheet. Pyrkimys on tietenkin linkittää ne

kaikki nuorten maailmaan käyttämällä ilmiölähtöistä oppimista. Ryhmätyöt ja yhdessä pohtiminen on tärkeitä asioita. Turvallisen ilmapiirin luomiseen ja ryhmäytymiseen panostetaan. Yleensä rippikoulussa leikitään tutustumisleikkejä, jotka rentouttavat tilannetta. Ryhmien on helpompi toimia tunneilla, kun tämä työ on tehty. Tärkeimpiä oppimista helpottavia asioita kuitenkin on kysymyksiin avoin ja oppimista innostava ilmapiiri. Opettajan suhtautuminen tasavertaisesti nuoriin auttaa avoimeen vuorovaikutukseen ja ennakkoluulottomaan kyselemiseen. Aikuisen oma motivaatio ja asenne ratkaisee paljon. Nuoria tulee kunnioittaa ja rajat on hyvä pitää selkeinä. Olisi tärkeää ottaa huomioon visuaalisesti, auditiivisesti ja kinesteettisesti oppivat rippikoululaiset. Opetusmetodeja on hyvä vaihdella mahdollisuuksien mukaan. Jokaiselle jotakin, vaikka oma opetustyyli on aina tietynlainen. Kaikkia ei voi aina, joka kerta miellyttää. (Hirsto ym. 2014, 10-11; Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 19-20.)

Motivaatiota pidetään yllä vaihtuvuudella ja erilaisilla ryhmätöillä sekä yksilötöillä tunneilla. Rippikoulun ei tulisi missään nimessä olla pelkkää luentoa muistiinpanoja ja ulkoläksyjä. Yhteistoiminnallisuus ja toisilta oppiminen yhdessä ryhmänä on tärkeitä tekijöitä. Oma osallisuus, aktiivisuus, ihmettely ja asioiden pohtiminen tulee esille erilaisissa ryhmätöissä ja toiminnallisissa jutuissa. Jokainen nuori oman elämänsä asiantuntija. Osallisuus on iso osa hengellisyyttä ja kristitty on osa vuosi tuhansia vanhaa ketjua ja perinnettä. Opettajan on hyvä kannustaa ajattelemaan, osallistumaan ja tekemään itse. Vielä enemmän kuitenkin kaipaisin jotain toiminnallista ja kädentaitoja missä nimenomaan otettaisiin pojat huomioon. Koen, että tytöt ovat aktiivisia ryhmätöissä, mutta pojat helposti vain "istuskelevat" osana ryhmää. On myös hyvin ymmärrettävää, jos rippikoulu on illalla, niin motivaatio opiskeluun on ihan toinen. Välillä nuoria kaikki vaan naurattaa, mutta on pakko pitää hiljaisuutta yllä. Rippikoulun yksi tehtävä on ohjata nuoria Jumalan tuntemiseen ja hartaudet ovat yksi väline tähän. Tärkeää sanoman eteenpäin viemisessä on, että ohjaaja on läsnä ja tähän läsnä oloon kannustetaan myös nuoria. Jumala on läsnä, ole sinäkin – Jumala on sinua varten. Välitetään pieni pala Jumalan rakkaudesta. Juuri silloin nuoret nauravat, kun asia alkaa tuntua jossain ja se halutaan peittää se tunne, jotenkin ryhmäpaineen alla. Rippikoulu täytyy olla hauskaa, mutta siinä on

todellinen vakava sisältö. Tasapainottelua ja tasapainon löytämistä niin kuin elämä on. (Hirsto ym. 2014, 12; Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017, 21-24.)

5.3 Lähetystyö rippikoulussa Ylivieskan seurakunnassa

Rippikoulu on lähetystyötä itsessään, koska se perustuu suoraan Jeesuksen antamaan lähetyskäskeyn, ”menkää ja tehkää, kastakaa ja opettakaa” (Matt. 28:18–20). On tärkeää tuoda esille se, että lähetystyö on koko kirkon ja jokaisen kristityn tehtävä. Lähetysopetuksesta vastaa kuitenkin rippikouluryhmän tiimi. Ylivieskan seurakunnan rippikoulun paikallissuunnitelmassa 2019 – 2021 sanoitetaan, että rippikoulun lähetysopetuksessa rippikoululaisten kanssa käydään läpi: lähetyskäsky, kirkon lähetysjärjestöt, oman seurakunnan nimikkolähetit, kuka voi olla lähetystyöntekijä, mitä lähetystyö on (lähetystyö/kehitysyhteistyö), mikä voisi olla oma paikka lähetystyössä ja miten lähetystyöhön voi hakeutua. Opetus halutaan toteuttaa ihan perinteisinä, mutta osallistavina, käytännöllisinä ja kokemuksellisinä oppitunteina. Vaihtoehtoisesti rastimuotoisena kokemuksellisinä tehtävinä. Rastien toivotaan olevan helposti käyttöönotettavat ja kestävätkin niin, että kuka tahansa rippikoulun opettajat tai muut seurakunnan työntekijät voisivat niitä käyttää. Lähetystyön käytännön toimintaan ja auttamiseen, lähellä ja kaukana voisi tutustua järjestämällä lähetys- ja diakoniapäivät rippikoulussa. Hyvän lisän lähetyskasvatukseen toisi nimikkolähettien vierailut rippikoulussa. Rippikoulun jumalanpalvelus ja hartauselämässä lähetystyö huomioidaan ottamalla se mukaan esirukouksissa ja iltahartauksessa. Musiikkivalinnoilla halutaan tukea lähetystyön teemaa. (Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallissuunnitelma 2019, 24.)

Puitteita lähetyskasvatukseen sisältöön ja kehittämiseen antaa se, että Ylivieskan seurakunnassa rippikouluja kehitetään ja suunnitellaan vuosittain. Vuosittain rippikoulun teemapäiviä tarkastetaan ja sisältöä kehitetään. Suunnittelutyössä uutta Suuri ihme -rippikoulu uudistusta 2017 halutaan pitää vahvasti mukana käytännössä. Rippikoulun suosiota halutaan ja pyritään ylläpitämään. Halutaan kehittyä ja vastata toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Rippikoululla on vahva asema ja seurakunta on luonnollinen osa paikkakunnan elämää. Ylivieskassa nuorten keskuudessa rippikoululla on positiivinen imago. Rippikoulun käyminen on vahvasti luonnollisena osana paikallista kulttuuria. Rippikouluun osallistuvien määrä vaihtelee vuosittain ja arviolta noin kymmenkunta ikäryhmästä (kaikista 15-vuotta täyttävistä) ei osallistu rippikouluun. (Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallissuunnitelma 2019, 4&7.)

Rippikouluissa käytettävät opetusmenetelmät ja materiaalit luovat osaltaan puitteita lähetyskasvatuksen kehittämiseen. Opetukseen kaivataan uusia juttuja ja ideoita. Tekemällä oppiminen, ilmiölähtöinen oppiminen, ryhmätyöt, keskustelut, lattiakuvat, rastiradat, bibliodraama, valokuvaaminen, näytelmät, maalaaminen, muovailu, nikkarointi, kutominen ja kaikki käden taidot ovat suositeltavia ja kaivattuja opetusmenetelmiä. Ihanteellista ja kivaa olisi jos, opetuksessa voidaan hyödyntää älypuhelimia nuorilähtöisesti. Se ei kuitenkaan tule olla itsetar koitus. Välillä häiriköinnin estämiseksi puhelimet on ihan hyvä kerätä pois. Puhelimia voidaan hyödyntää mm. palautteen antamisissa, tietokilpailuissa (Kahoot!) ja tiedon keräämisessä (polleverywhere). Rippikoulutiimi voi hyödyntää tunti suunnitelmia tehdessään materiaalia, josta löytyy vinkkejä ja linkkejä erilaisten tuntien suunnitteluun. Toivon, että materiaalista on hyödytä rippikoulun muiden opetus välineiden, kirjojen, nettimateriaalin, Raamatun, katekismuksen ja virsikirjan lisäksi. Materiaalia voisi käyttää myös seurakunnan muissa työaloissa ja koulu yhteistyössä. (Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallissuunnitelma 2019, 21.)

Oman leimansa Ylivieskan lähetyskasvatukseen rippikoulutyössä antaa Kirkkotalakoot.

Ylivieskan kirkko tuhoutui täysin tulipalossa lauantaina 26.3.2016. Palon seurauksena syntyi Kirkkotalakoo-keräys. Talkoilla halutaan kerätä varoja, jotta uusi kirkkorakennus Ylivieskaan saadaan toteutettua. Rippikoulutyö haluaa olla mukana sitouttamassa nuoria tulevaan kirkkohankkeeseen. Heti kesän 2016 rippikoululaisilta on kerätty toiveita ja ajatuksia uutta kirkkoa varten. Nuorten toiveet ja ajatukset on annettu tiedoksi kirkkoneuvostolle jo ennen arkkitehdin valintaa. Ajatuksena on, että rippikouluikäiset nuoret voisivat olla mukana kirkko-

talkoissa ja tulevia rippikouluryhmiä halutaan sitouttaa uuden kirkon rakentamishankkeeseen. Rippikoululaiset olisivat rakentamassa itselleen ja Ylivieskalle uutta kirkkoa. Rippikoululaisten sitouttaminen Kirkkotalakoihin hakee vielä muotoaan. Toiveena on, että se voisi olla mielekästä ja merkityksellistä, ja ennen kaikkea, että nuoret itse kokisivat tekemisen tärkeäksi. (Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallissuunnitelma 2019, 10.)

5.4 Lähetystyö Ylivieskan seurakunnassa

Esittelen seuraavaksi Ylivieskan seurakunnassa lähetystyö ja lähetyssihteerin tehtävää Hannele Ahon kertomana. Lähetyssihteerin tehtävä on pitää esillä oman seurakunnan nimikko-kohteita ja pitää yhteyttä nimikko lähetteihin. Seurakunnat tukevat kehitysmaita kirkon virallisten lähetysjärjestöjen kautta, joita on seitsemän. Lähetysjärjestöjen työntekijät ovat töissä kehitysmaita ja tekevät esimerkiksi erilaisia projekteja olojen parantamiseksi. Lähetystyöntekijät toimivat yhteistyössä paikallisten ihmisten kanssa, jotta tieto ja taito lisääntyisi. Lähetystyön ansiosta ollaan kehitetty terveydenhuoltoa, rakentaa kouluja, kouluttaa opettajia ja pappeja. Lähetystyön kautta tuetaan ja ylläpidetään koulujen, kerhojen ja kummien toimintaa monissa maissa. (Aho 2019.)

Ylivieskan seurakunnassa lähetystyöllä on oma toiminta ja taloussuunnitelmansa. Seurakunnassa on lähetystyön johtokunta, joka on aktiivinen toimija lähetyssihteerin tehtävän tukemisessa. Yhteen nuorisotyönohjaajan johtosääntöön on kirjattu lähetyssihteerin tehtävät ja ne ovat myös työnkuvassa määritelty siten, että lähetyssihteerin tehtäviin on 30% osuus virasta. Lähetystyö näkyy kaikilla työaloilla jollain tavoin, vuosittain yhdessä mietitään miten. Lapsityössä on vuosittain lähetystyön viikko, jossa lähetyssihteerä vieraillee kerhoissa. Rippikoulussa ja nuorisotyössä lähetystyö on luontevasti esillä viran työnkuvan mukaan. Diakoniatyön kanssa on yhteinen kerho, jossa lähetystyötä pidetään esillä. Lisäksi kirkkokahveja jumalanpalvelusten jälkeen, lähetystyöntekijöiden vierailuja vuosittain useita ja lähettikirjeiden päivittäminen seurakunnan kotisivulle. Lähetyslounas järjestetään, joka toinen vuosi. (Aho 2019.)

Vapaaehtoisia on mukana lähetystyössä, erityisesti lähetystyön ukkopiiri on eräs kantava voimavara. He tekevät erilaisia talkootöitä lähetystyön hyväksi ja vuosittain pitävät talviloman aikaan lähetyskahvilaa seurakunnan eräkämpällä Ylivieskan Joonalassa. Vuosittain suurimmat tilaisuudet ovat Kauneimmat joululaulut ja joka toinen vuosi lähetys-lounas. Seurakuntatalolla järjestettävät Vitiksen Olkkarikeikat ovat vuotuinen erityistilaisuus, jossa päävastuussa on ollut lähetys sihteeri. Kahvilan tuotto menee nimikkolähettien hyväksi. (Aho 2019.)

Lähetystyöntekijöiden vierailuja tarjotaan kouluille ja yhteistyö on ollut helppoa koulujen kanssa. Rovastikunnallisella tasolla lähetys sihteerien yhteistyö voisi olla parempaa ja sitä olisi hyvä aktivoida. Kokoontumisia ei lähetys sihteerien kanssa ole ollut läheskään joka vuosi, mikä on harmi, koska niin moni pakertaa näiden asioiden kanssa yksin seurakunnassa ja tarvittaisiin tukea toisilta. Hiippakunnan tasolla yhteistyö ja tiedottaminen on ihan hyvällä mallilla. Valitettavasti työaika ei riitä siihen, että osallistuisi joka vuosi hiippakunnallisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. (Aho 2019.)

Suurena haasteena on, että lähetys sihteerin tehtävään on varattu vain 30% viran työnkuvasta, jolloin lähetystyötä ei ole mahdollista tehdä niin isolla volyymilla, kuin ehkä Ylivieskan kokouksessa seurakunnassa olisi tarvetta ja mahdollisuuksia. Vaikka nuorisotyönohjaajan virka onkin ns. työajaton, on työmäärä kuitenkin rajattava realistisesti. Lähetystyön toiminnan budjetti on aika pieni, sillä katetaan välttämättömimmät menot. Nimikkokohteisiin budjetoitu raha on ihan kohtuullinen. Lähetyskannatus on vähentynyt vuosi tasolla parin viimeisen vuoden aikana. Tähän on saattanut vaikuttaa Ylivieskan kirkon palaminen ja seurakuntalaisten lahjoitusten kohdistuminen uuden kirkon hyväksi (Aho 2019.)

Lähetys sihteerin mielestä olisi tärkeää, että lähetystyötä tuotaisiin yhä enemmän koko seurakunnan tehtäväksi. Aika monessa paikassa lähetystyö voi jäädä lähetys sihteerin harteille ja yleensä ne ovat juuri näitä yhdistelmävirkoja. Tulevaisuuden haasteena on vapaaehtoisten väheneminen lähetystyöstä, joka on jo nyt nähtävillä myös muualla, kuin Ylivieskassa. Uusia

sukupolvia on vaikea saada kiinnostumaan lähetystyön vapaaehtoisuudesta, kun perinteet katkeavat. (Aho 2019.)

6 MATERIAALIPAKETIN ESITTELY, KÄYTTÖ JA ARVIOINTI

Kokoamani materiaali sisältää kuusi isompaa tapahtumaa, parikymmentä nettilinkkivinkkiä ja kaksi kirjavinkkiä. Toivon, että tästä kootusta materiaalista on hyötyä lähetykskasvatusta suunniteltaessa rippikoulutyössä, oppilaitosyhteistyössä ja muilla seurakunnan työaloilla. Rippikouluryhmät ja kaikki tilanteet/tapahtumat ovat erilaisia, joten suoraviivaista ohjeistusta materiaalin käyttöön ei voi antaa. Jokainen tekee omaa työtään omalla tyyllillään ja tavallaan. Toivon, että materiaalia käytetään soveltaen ja omista lähtökohdista käsin. Mahdollista on valita kullekin ryhmälle sopivat jutut materiaalista. Aina voi ottaa vaan jonkin tietyn kohdan tai yksittäisen asian materiaalista.

Ylivieskan seurakunnassa rippikoulun arviointia varten pidetään päiväkirjaa. Päiväkirjaa kirjoitetaan yhdessä rippikouluryhmäntyöntekijätiimin kanssa. Arviointia tapahtuu leirillä myös niin, että päivittäin isosten kanssa käydään arviointikeskustelua. Rippikoulun päätyttyä rippikoululaiset antavat palautetta leiristä ja kaikesta muusta rippikouluun liittyen. Leirin aikana rippikoululaiset saavat antaa palautetta työskentelyistä, ilmapiiristä, ruoasta, ohjelmasta ja kaikesta päivän aikana tapahtuneesta oppimispäiväkirjojen, päivänpeilien tai erilaisten sovesovellusten muodossa. Päivittäisessä palautteen keräämisessä työntekijätiimit käyttävät omaa luovuuttaan. Tärkeää kuitenkin on, että nuoret tulevat kuulluksi ja saavat vaikuttaa rippikoulun kulkuun. Ylivieskan seurakunnassa pidetään syksyisin rippikoulujen palautepalaveri. Siihen osallistuu rippikoulutyötä tekevät papit, kanttorit, nuorisotyönohjaajat ja diakoniatyöntekijät. Palaverissa arvioidaan yhdessä koko rippikouluvuotta ilmoittautumisesta konfirmaatioon. Rippikoululaisten ja isosten toivomuksia ja palautteita huomioidaan. Keväisin kokoonnutaan kertaamaan yhteisiä pelisääntöjä tulevia rippikouluja varten. (Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallisuunnitelma 2019-2021, 20.)

Tärkeää on, että nuoret saa itse osallistua käytännön kautta ja nuorille annetaan mahdollisuus, tilaa ja tiloja. Kokemuksellisuutta ja osallisuutta. Annetaan vaihtoehtoja, että kaikki halukkaat

löytäisi paikkansa seurakunnan toiminnasta. Ruumiin ja hengen ravintoa. Kohdataan nuori kokonaisvaltaisesti nuorten lähtökohdista käsin. Toimitaan niin, että asiaa lähestytään nuorten maailmasta käsin ja tehdään asioista mahdollisimman matalan kynnyksen juttuja nuorille. Tehdään työntekijöiden ja mahdollisesti myös nimikkolähettiläiden naamat nuorille tutuksi, niin on helpompi ottaa yhteyttä ja lähestyä tulevaisuudessa. Tapahtumia voisi toteuttaa myös kiertävänä, vaikka jonkin tietyn hiippakunnan alueella. Näin rahoitustakin voisi saada enemmän ja ainakin näin tavoitettaisiin enemmän nuoria.

Miten nuorilta sitten saisi palautetta lähetyskasvatuksen onnistumisesta? Olisiko jokin mittari se, että kuinka moni kiinnostuu eri vapaaehtoistyön muodoista tai moniko haluaa yleensä jatkossa osallistua seurakunnan toimintaan. Moniko haluaa tulla mukaan monikulttuurisiin nuorten iltoihin. Kasvatustyötä on todella vaikea mitata ja arvioida. Kuka saa ja mistä saa ja minkälaisia vaikutuksia milläkin on. Toivotaan, että tulevaisuuden aikuisista kasvaa ja kasvatetaan kansainvälisiä, monikulttuurisia maailmankansalaisia globaalistuvaan maailmaan.

7 POHDINTA

Lähetyskasvatuksen kautta lähetystyö olisi hyvä saada positiivisella ja käytännön läheisellä tavalla näkyväksi seurakunnassa. Lähetyskasvatus olisi hyvä saada arkiseksi osaksi seurakunnan nuorisotyötä myös siksi, että lähetystyö on koko kirkon missio. Lähetystyön ymmärtäminen laajentaa nuoren maailmankuvaa ja kasvattaa nuoresta maailmankansalaista omalta osaltaan. Nuori alkaa ymmärtää maailmaa paremmin ja oman osansa siinä. Hyvä lähtökohta voisi olla erilaisten tapahtumien järjestäminen siellä missä nuoret ovat, kuten rippileireillä, nuortenilloissa, oppilaitoksissa tai vaikka kauppakeskuksissa. Matalan kynnyksen toimintaa siellä missä nuoret jo valmiiksi ovat. Luodaan tilaisuuksia, mistä nuori saa tietoja ja taitoja toimia. Pidetään yllä Jumalan sanaa siellä missä siitä ei vielä ole otettu koppia. Toivotaan, että nuoret innostuisivat ja kipinä seurakunnan toimintaa kohtaan syttyisi. Toivon, että kokoamani lähetyskasvatus materiaali vie lähetysten ilosanomaa kauas ja lähelle. Madaltaa lähetystyön kynnystä ja tuo sitä arkisemmaksi lähelle nuoria.

Olisin halunnut ottaa huomioon enemmän Ylivieskan seurakunnan työntekijöiden mielipiteitä, ideoita ja vinkkejä materiaalin sisällön rakentamiseen. Jos minulla olisi ollut enemmän aikaa materiaalin koostamiseen olisi työntekijät voineet olla enemmän osallisina. Materiaalin testaaminen käytännössä jäi. Materiaalipaketin testaus rippileirillä ei ollut mahdollista omien aikataulujeni takia. Materiaalin kokoamisessa huomioin mahdollisuuksien mukaan, ajatuksia ja ideoita, joita sain Ylivieskan seurakunnasta. Kokoamani materiaalin tarkoitus on helpottaa lähetystehtävän tekemistä nuorten parissa lähetyskasvatuksen kautta. Toivon, että kokoamistani materiaalista on hyötyä kaikille kirkontyönaloille. Näiden valmiiden suunnitelmien avulla voi olla helpompi lähteä pitämään erilaisia tapahtumia, kun idea on jo valmiina kootuna. Soveltaen ja kehittämällä ideoita saa muokattua erilaisille ja eri ikäisille ryhmille sopiviksi. Välineiden ja menetelmien kautta lähetystyötä tehdään tutuksi lähetyskasvatuksella nuorille.

Ylivieskan lähetyssihteerin mukaan ideat tapahtumista oli hyviä ja osa jo hänelle ennestään tuttuja. Erityistä kiitosta sai pakopeli, jotka ovat juuri nyt suosittuja. Tapahtumia olisi ollut hyvä testata käytännössä, jotta ne olisivat tulleet tutuksi seurakunnan työntekijöille. Koetut puuteet olisi voinut korvata toisinlaisilla ideoilla. Kynnys alkaa tehdä uusia juttuja ja tapahtumia on aina isompi, kun niitä ei ole nähnyt tai itse toteuttanut käytännössä. Käytännön toimissa ideat aina jalostuvat ja muokkaantuvat. Lähetyssihteerin olisi toivonut uusia ideoita medialähetykseen ja siitä kertomiseen.

Työtä tehdessä itselle heräsi ajatus, kun tätä lähetykskasvatus materiaalia on netti pullollaan ja monta opinnäytetyötäkin tehtynä. Olisinkin voinut tehdä kyselyn nuorisotyöntekijöille ja lähetyssihteerille ja koonnut sen kautta kaikki parhaimmat ideat lähetykskasvatukseen. Jokaisesta seurakunnasta varmasti olisi löytynyt se huippu idea lähetykskasvatukseen nuorille. Luulen, että jokainen olisi varmasti ollut valmis antamaan ideansa yhteiseksi hyväksi käyttöön.

Huolestuttavaa varmasti on se, että kirkosta eroaminen kasvaa koko ajan. Onko se lähetystyön ja lähetykskasvatuksen toiminnan paikka kotimaassa. Oppilaitosten ovet voivat sulkeutua seurakunnan toiminnalta. Oppilaitosyhteistyöllä on pitkät perinteet, mutta ne alkavat hiipua globalisoituvassa maailmassa. On niin paljon uskontoja ja elämäkatsomuksia mistä ihminen voi valita. Kaikki vaikuttaa seurakunnan työhön. Toisaalta kristinusko syntyi aikoinaan keskelle kaikkia muita uskontoja ja alkoi levitä. Tuntuu välillä, että tämä meidän evankelisluterilainen kirkko jää ajan jalkoihin. Aika muuttuu koko ajan ja uskonnon on pysyttävä mukana siinä. Raamattu ja Sana ei sinänsä muutu miksiäkään, vaikka kirkko tulisi lähemmäksi nykyajan ihmistä. Olisi varmasti helpompi noudattaa ja kuunnella kirkon opetusta, jos se pysyisi mukana nykyajassa. Pidettäisiin Sanaa yllä yhteiskunnan ja nuorten tarpeista lähtöisin. Lähetystyö juuri on kontekstuaalista. Mennään sinne missä ihmiset ovat ja missä lapset ja nuoret on, kuten netti, some, youtube, facebook, yms. Kirkon on tärkeää olla näkyvillä ja saatavilla, tehdä lähetystyötä niin kotimaassa kuin maailmalla.

LÄHTEET

Aho, H. 2019. Nuorisotyöntekijä ja lähetyssihteeri (30%). Henkilökohtainen tiedonanto. Yli-vieskan seurakunta. 24.3.2019.

Airaksinen T. & Friman M. 2008. Asiantuntija ammattien etiikka. Hämeen ammattikorkea-koulu. HAMK julkaisuja.

Arffman, K. 2013. Kristikunnan historia, Edita prima oy, Helsinki.

Gloaalikasvatus 2019. Polkka. Opetushallitus. Viitattu 30.3. 2019. Saatavissa: <http://www.polkka.info/gloaalikasvatus-kv.html>

Hautala, J. 2019. Lähetystyön teologisia perusteita. Lähetys ja kansainvälinen diakonia. Lu-ento muistiinpanot 18.1.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Humanistinen ja kasvatusala.

Hiltunen, P. 2019 Lähetysstihteeri Haukiputaan seurakunta lähetyskasvatus. Lähetys ja kan-sainvälinen diakonia. Luento muistiinpanot 29.3.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Huma-nistinen ja kasvatusala.

Hirsto, J. Paalanen, H. & Siukkonen, A. 2014, Ihan sama. Opettajan opas. Eilen tänään ja ikui-sesti. Lk-kirjat/Nuorten keskus ry. Lastenkeskus oy, Premedia Helsinki Oy 2014.

Häkkinen, V. 2019. Koordinaattori kirkon lähetystyön keskus Oulun hiippakunta. Lähetys ja kansainvälinen diakonia. Luento muistiinpanot 14.3.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Hu-manistinen ja kasvatusala.

Kansainvälisyyskasvatus 2019. Sakasti. Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille. Saatavissa: <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content39AB5B> Viitattu 30.3.2019.

Kemppainen, K. 2016. Suomen Lähetysseura. Painotalo Plus Digital, Lahti.

Kyselytutkimus: Nuoret ovat tyytyväisiä rippikouluun 2018. Suomen evankelis-luterilainen-kirkko. Uutishuone. Julkaistu 4.4.2018. Saatavissa: <https://evl.fi/uutishuone/tiedotearkisto/-/items/item/18802/Kyselytutkimus-+Nuoret+ovat+tyytyvaisia+rippikouluun> Viitattu 6.4.2019.

Känsäkoski, M. 2017. Kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen opintojaksoksi luento muistiinpa-not 5.12.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Humanistinen ja kasvatusala.

Laurila, M. 2019. Kansainvälisen työn sihteeri Oulun hiippakunta. Lähetys ja kansainvälinen diakonia. Luento muistiinpanot 14.3.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Humanistinen ja kasvatusala.

Lähetysjärjestöt 2019. Aamenesta öylättiin – kirkon sanasto. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/L%C3%A4hetysj%C3%A4rjest%C3%B6t> Viitattu 28.3.2019.

Nuoret seurakuntalaisina 2012. Suomen ev.lut.kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Pekan Offset, Helsinki 2012. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/15CD330748AADA2AC2257E2E0012D527/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/15CD330748AADA2AC2257E2E0012D527/$FILE/KH_nuoret_www.pdf). Viitattu 6.4.2019.

Nuorisotyön ammattieettinen ohjeistus 2019. Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry. Saatavissa: <https://www.nuoli.info/application/files/1314/8457/2406/Nuorisotyonammattieettinenohjeistus.pdf> Viitattu 5.4.2019.

Nuorva, V. Lähetys ja kansainvälinen diakonia. Luento muistiinpanot 17.1.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Humanistinen ja kasvatusala.

Rissanen, S. 2005. Lähetyskirje. Suomen Lähetysseura. Oy Nord Print Ab, Helsinki.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian peruslinja vuoteen 2015. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BA1001E1C82EEF94C22577BB0043B0BC/\\$FILE/Kirkon_lahetystyon_ja_kv-diakonian_peruslinja.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BA1001E1C82EEF94C22577BB0043B0BC/$FILE/Kirkon_lahetystyon_ja_kv-diakonian_peruslinja.pdf) Viitattu 22.3.2019.

Sorvala, M. 2019. Lähetys sihteeri ja kansainvälisen työn ohjaaja (40% lähetys sihteeri ja 60% vapaaehtoistyö). Kempeleen seurakunta. Lähetys ja kansainvälinen diakonia. Luento muistiinpanot 11.4.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Humanistinen ja kasvatusala.

Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017 – Minä olen ihme! PDF-tiedosto. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EADD755F3D7D5D6EC225804F00359B21/\\$FILE/Suuri%20ihme%20+%20Rks2017.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EADD755F3D7D5D6EC225804F00359B21/$FILE/Suuri%20ihme%20+%20Rks2017.pdf) Viitattu 29.3.2019.

Uskontunnustukset. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Tutki uskoa. Saatavissa: <https://evl.fi/tutki-uskoa/kirjat/uskontunnustukset> Viitattu 22.3.2019

Yhteinen todistus. Suomen evankelisluterilaisen kirkon lähetystyön peruslinjaus, 2016. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 38 Kirkko ja toiminta. Kirkkohallitus. Kirkon lähetystyön keskus. Helsinki. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/08D17F55318BB24BC2257F8B002AF352/\\$FILE/Yhteinen%20todistus_Suomi.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/08D17F55318BB24BC2257F8B002AF352/$FILE/Yhteinen%20todistus_Suomi.pdf) Viitattu 22.3.2019

Ylivieskan seurakunta rippikoulun paikallissuunnitelma 2019-2021. 2019. Viitattu 5.4.2019.

Materiaali

Materiaalissa on kuusi erilaista tapahtumaa, joita voi toteuttaa eri laisissa mittakaavoissa ja tilanteissa eri ikäisten kanssa soveltaen. Tapahtumat olen saanut Suomen Lähetysseuran Oulun Lähde Liikkeelle -kurssilta keväällä 2018. Materiaali sisältää myös linkkejä erilaisiin lähetyskasvatusta tukeviin materiaaleihin. Lisäksi on yksi kirjavinkki, josta itse olen kokenut hyötyväni paljon. Toisena kirjavinkkinä on rippikoulumateriaalia maailmanmuuttajille.

Tapahtuma - Lähetys tapahtuma nuorille - ammattikoulu/lukio

Tapahtuman tarkoituksena olisi kertoa nuorille miksi ja missä tehdään lähetystyötä. Kuinka voit itse osallistua lähetystyöhön. Tarjota mahdollisuuksia osallistua toimintaan suomessa ja ulkomailla. Vähentää ennakkoluuloja kulttuurien ja uskontojen välillä. Tuoda yhteen nuoria eri kulttuureista. Antaa tiloja ja mahdollisuuksia kohdata.

Miksi Suomen evankelisluterilainen kirkko tekee lähetystyötä - *osallistuu Kristuksen kirkolleen antaman lähetystehtävän toteuttamiseen*. Kertoa nuorille **mitä** sisältyy lähetystehtävän toteutumiseen - *evankeliumin julistaminen ja diakonia, lähimmäisrakkauden osoittaminen kaikille*. Miksi kirkko lähettää työntekijöitä ulkomaille - *lähetystyön luonteeseen kuuluu meneminen sinne missä Kristusta ei vielä tai ei enää tunneta*. Kertoa nuorille **kenelle** evankeliumia julistetaan ja **kenen** tehtävä on evankeliumin julistaminen - *evankeliumin julistaminen koko ihmiskunnalle on kristittyjen yhteinen haaste*.

Mistä kohtaa Raamattua ja millä sanoilla Jeesus antaa tämä lähetyskäskyn - Matt.28:18-20

Suunnitelma

Tapahtuma on suunnattu lukiolaisille ja ammattikoululaisille, koska silloin tulee ajankohtaiseksi ulkomaan vaihdot opiskeluissa ja lähetystyö antaa tähän nuorille mahdollisuuden. Lukion jälkeen pidetään välivuosi niin tässä olisi yksi tapa viettää välivuotta.

Nuoret ovat varmasti kohdanneet maahanmuuttajia ja muita uskonnon edustajia – on ajankohtaista hälventää ennakkoluuloja toisia uskontoja kohtaan.

Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä Suomen Lähetysseuran/Kirkon Ulkomaanavun ja paikallisten maahanmuuttajien/-nuorien kanssa – oman seurakunnan lähtökohdista käsin.

Toteutus

Tapahtuma järjestetään seurakuntatalolla tai koulun tiloissa noin puolentoista tunnin mittaisena toiminnallisena tuokiona. Tapahtuma alkaa kahvituksella, jossa tarjotaan jotain venäläistä, jotain vietnamilaista ja jotain botswanalaista. Pöydät olisi koristeltu kolmen kulttuurin eri tyyleillä pöytäryhmitäin.

Toivotetaan nuoret tervetulleiksi. Esitellään, ketä ollaan ja miksi ollaan täällä. Nuoret johdatellaan aiheeseen mobiilitietovisan avulla, jossa on kysymyksiä lähetystyöstä (kysymyksiä raakaversiot ovat tämän tehtävän alussa). Kysymykset käydään yhdessä läpi mobiilisovelluksen avulla.

Valitaan kolme eri Suomen Lähetysseuran kohdetta: Venäjä, Vietnam ja Botswana. Kohteet valitaan oman seurakunnan nimikkolähettiläiden kohdemaiden mukaan.

Yhdessä huoneessa on näistä maista tuotuja juttuja (vaatteita, ruokaa, soittimia, virsikirja, Raamattu, valtauskonto, muut uskonnot, käsitöitä, kuvia, nuorten harrastuksia, musiikkia, virsi, videoklippejä ym.) Nuorten tehtävä kolmena joukkueena on järjestää nämä asiat oi-keille paikoille, kuhunkin maahan sopivaksi. Tässä kohtaa ei vielä kerrota mitkä maat on kyseessä. Kun nuoret ovat saaneet tavarat paikalleen, käydään ne yhdessä läpi. Kerrotaan, millaista lähetystyötä tehdään kyseisissä maissa. Kerrotaan maasta lyhyesti (n.10-15min/maa) Ihanteellista olisi, jos saisi lähetystyöntekijät kertomaan omasta työstään kustakin maasta ja/tai maahanmuuttajanuoret voisivat tulla kertomaan omasta maastaan, kulttuuristaan ja uskonnostaan.

Tämän idean voisi toteuttaa tai jatkaa myös **nuorteniltoina**. Tämä tapahtuma olisi alkusysäys tämän tyyllisille nuortenilloille. Jos omalla paikkakunnalla on maahanmuuttajia niin voisi heitä pyytää kertomaan omasta maastaan ja tehdä illan teeman mukaisen maan ruokaa yhdessä. Illan aikana kerrottaisiin, millaista yhteistyötä esimerkiksi Suomen Lähetysseura tai Kirkon Ulkomaanapu tekee kyseisen maan kanssa. Näin saataisiin suomalaisia ja maahanmuuttaja nuoria yhteen.

Suomen Lähetysseuran Felm Volunteer vapaaehtoistyö, Lähde Liikkeelle (Min Mission) -koulutus esitellään tapahtuman lopussa. Ihanteellista olisi, jos saisi SLS:n oman työntekijän esittelemään toimintaan nuorille. Esillä on myös oman seurakunnan vapaaehtoistyö (isosisko/isoveili – toiminta, ystävätoiminta, lähimmäispalvelu, lapsenvahti, kummi, ym.) ja muu toiminta nuorille.

Tapahtuma - Mission: Exit Room

Hauskaa toimintaa nuorille ja lapsille. Mission: Exit Room on tapahtuma, johon kaikenikäiset voisivat osallistua maksettuaan pienen osallistumissumman. Pakuhuone on suunnattu myös lapsille, täytyisi tehtävien tietenkin olla riittävän helppoja, että ne olisi mahdollista läpäistä. Tällainen tempaus voisi vetää porukkaa hyvin mukaan ja keino tuoda lähetys tehtävää enemmän esille. Kohderyhmä tässä projektissa ovat lapset ja nuoret. Heidän ääntään voitaisiin kuulla esimerkiksi kutsumalla nuorisotyöstä nuoria mukaan, ja ideoimalla heidän kanssa pakuhuoneen tarkempi sisältö.

Tätä ideaa voisi yrittää toteuttaa esimerkiksi lähetysjuhilla tai korvaamaan seurakunnan adventtiruokailua. Toteuttajana projektissa voisi olla seurakunnan lähetystyönjohtokunta. Nuorisotyö, lapsityö ja perhetyö voisi olla mukana ideoimassa ja toteuttamassa. Jos projekti toteutettaisiin muualla, tulisi porukka koota sitä varten erikseen kokoon.

Suunnitelma

Tarvitaan metallisia levyjä, joista saadaan rakennettua slummihökkeleitä. Vaihtoehtoisesti tarvitaan jokin seurakuntatalon huone, jota voidaan hyödyntää pakuhuoneen tarpeisiin. Jos pakuhuone päätetään toteuttaa slummiteemalla, ovat metalliset seinät silloin paras vaihtoehto. Muuta lisämateriaalia, jota tarvitaan jokaisen ”rastin” toteuttamiseen pakuhuoneen sisällä on myös kerättävä kasaan. Toisaalta pakuhuoneena voisi toimia aivan hyvin myös vaikkapa iso telta.

Tavoitteena on saada herätettyä lähetysinnostusta nuorissa. Jos pakuhuone toteutetaan slummina, saavat osallistujat siinä hyvää näkökulmaa siitä, millaista voisi olla asua slummissa. Tietenkin taloudellisen tuoton lisääminen lähetystyölle on tavoite.

Toiminta

Pakeneminen huoneesta ryhmänä vihjeiden avulla. Pakeneminen tapahtuisi suorittamalla sekä fyysisiä että älyllisiä tehtäviä, jotka liittyvät tiettyyn kohdemaan, kulttuuriin tai uskontoon. Tällaiset tehtävät voisivat olla vaikkapa veden kantaminen päänpäällä tietynlaisen esteradan läpi tai uskontotuntemuksen testaaminen haastavien kysymysten avulla. Kysymyksiin löytyisi vastaus jostain kohti huonetta ja tavoitteena olisi saada opetettua mahdollisimman paljon uutta. Näitä Mission: Exit Room -huoneita voisi olla useampia erilaisia, riippuen tilanteesta ja tapahtumasta.

Vaihtoehtoja:

Mission: Exit Room (the slum)

Mission: Exit Room (different religions)

Mission: Exit Room (Asia)

Mission: Exit Room (Africa)

Eri teemalla varustettuja huoneita voisi hyvin soveltaa esimerkiksi rippikouluissa. Silloin pakohuoneita voisi olla vaikkapa:

Mission: Exit Room (10 commandments)

Mission: Exit Room (Katekismus)

Mission: Exit Room (tasaus)

Mission: Exit Room (Synti, rukous, pelastus,)

Maksettuaan osallistumismaksun, osallistujat menevät pienessä ryhmässä pakohuoneen sisälle.

Heille sanotaan, että heillä on tunti aikaa suorittaa tehtävä. Vastuhenkilö pitää huolen siitä, että huoneessa olevat saavat riittävästi vihjeitä, että pääsevät eteenpäin tehtävässä. Lisävihjeet sujauteaan huoneeseen tarpeen vaatiessa oven raosta. Jos ryhmä on hyvin etevä, lisävihjeitä ei tarvitse välttämättä lainkaan antaa. Kun ryhmä on ratkaissut ensimmäisen pulman, he pääsevät seuraavaan pulmaan, joka taas puolestaan vie kolmanteen pulmaan. Kunnes viimeisen pulman ratkaistuaan he löytävät avaimen, jolla pääsevät ulos huoneesta. Jos kyseessä on slummipakohuone, niin lukko on munalukko.

Tarvittavat resurssit

Tarvitaan yksi tai kaksi työntekijää ohjaamaan pakohuoneessa olijoita, ja antamaan tarpeen vaatiessa vinkkejä. Muuten pakohuone ei vaadi paljoakaan taloudellisesti, tehtävien ideointi ja testaaminen on vaativin vaihe. Pakohuoneen tehtävät eivät saa olla liian vaikeita tai helppoja, että osallistujat eivät koe hommaa tylsänä tai liian vaikeana. Toteuttamiseen ei tarvita konkreettisesti paljoakaan.

Tapahtuma - Liiku lähetyksen hyväksi**Suunnitelma**

Seurakunnan lähetystyön hyväksi järjestetty yhteislenkki. Osallistujat voivat olla iältään ja elämäntilanteeltaan laidasta laitaan. Lenkki on muutaman kilometrin mittainen ja osallistumismaksuun sisältyy lenkkikahvit kävelyn jälkeen. Tämä on vanhan, mutta hyvän idea. Tässä yhdistyvät paitsi työ ja toiminta lähetystyön hyväksi, mutta myös työ ja toiminta hyvinvoinnin lisäämiseksi. Terveiden elämäntapojen edistäminen oman seurakunnan jäsenten keskuudessa. Yhdellä lenkillä ei ehkä vielä maailmaa muuteta, mutta askelia sen suuntaan voidaan kuitenkin ottaa.

Tämän idean pohjalta suunniteltuna tapahtuma voi olla hyvin monimuotoinen ja toteutua eri tavoin. Suunnitelmassa kuvataan yhden mahdollisimman kokonaisvaltaisen ja monipuolisen tapahtuman. Lähetyslenkkitapahtuman idea on koota seurakuntalaisia yhteen, liikkua yhdessä sekä kerätä varoja lähetystyöhön ja lisätä lähetystietoutta. Työtä tehtäisiin paitsi muun maan ja maailman, myös oman seurakunnan väen hyvinvoinnin hyväksi. Liikuntatapahtuman taustalla toimii ajatus lähetyssävelystä, mutta hieman uudempana ja monipuolistetumpana versiona. Tapahtuma on suunnattu kaikelle kansalle ja tähtää monipuolisella tarjonnalla houkuttelemaan mukaan mahdollisimman monia. Tapahtumassa on osallistumismaksu, jonka voi määrittää paikkakunnan mukaan. Esimerkiksi 5€/hlö, 10€/perhe voisi olla sopiva hyvän asian hyväksi.

Askel askeleelta -tapahtuma koostuu tapahtuman ”tukikohdassa” tapahtuvasta toiminnasta sekä yhteislenkeistä. Tapahtuman tukikohdassa järjestetään lasten ja nuorten lenkit/radat, alkuverryttelyt, loppujäähdyttelyt ja venyttelytuokiot sekä kahvitus. Lenkkivaihtoehdot olisivat esimerkiksi seuraavat:

Lenkin nimi:	Kenelle?	Millainen?	Pituus	Linkki lähetykseen
Matka maailman ympäri	pienimmät lapset	tempurata	lyhyehkö, mahdollisuus mukaan järjestetään liikuntatalissa	esittelee eri maita, kulttuureja ja maisemia lähetyksen kentiltä
Matka maailman ympäri	varhaisnuoret, nuoret	rastirata / suunnistus	ehkä n. 1km	esittelee eri maita, kulttuureja ja maisemia lähetyksen kentiltä
Lähetystä läheläkin	erityisesti lapsiperheet, vanhuksset	helppokulkui- nen peruslenkki	n. 2 km	info lähtöpisteellä ja lenkin aikana
Vedenhaku- matka kaivolle	kuka tahansa	peruslenkki	n. 5 km	info lähtöpisteellä ja lenkin aikana
Kiire kouluun	juoksijat, pitkän lenkin kävelijät	juoksulenkki	n. 10 km	info lähtöpisteellä ja lenkin aikana

Yllä mainitut lenkkien nimet ovat esimerkkejä siitä, mitä tapahtumassa voisi olla tarjolla. Ideaalitilanteessa paikalla on lähetykentillä työskennelleitä tai käyneitä henkilöitä, jotka osallistuvat eri lenkeille ja tuovat ”oikeita tarinoita” tapahtumaan. Lenkkien aiheita kannattaa tietenkin muokata seurakunnan tukemien kohteiden tai lähetykentillä käyneiden kokemusten ja tietojen mukaan.

Toiminta

Tapahtuman järjestäminen on helppointa ja turvallisinta sulan maan aikana, kenties otollisin ajankohta olisi loppukevät tai alkusyksy, toki tapahtuman voisi järjestää myös kesällä. Lähtökohtaisesti tapahtuma kannattaisi järjestää viikonloppuna, mutta myös arki-ilta voisi tarpeen vaatiessa toimia, sillä itse tapahtuma kestää vain pari tuntia.

Tapahtuman järjestämiseen liittyy neljä keskeistä ihmisjoukkoa: projektiryhmä, joka organisoii tapahtuman, talkooväki, joka tulee mukaan toteuttamisvaiheessa, yhteistyö tahot, sekä tietenkin tapahtuman kävijät.

Tapahtuman järjestämiseen tarvitaan työryhmä, joka huolehtii tapahtuman järjestelyistä. Työryhmässä tulisi olla kenties 3-5 henkilöä, jotka kantavat yhdessä vastuun tapahtumasta. Työryhmän jäsenille nimitetään vastuualueet, joita tässä tapahtumassa voisivat olla mm. tiedotus/markkinointi, lähetys info, käytännön järjestelyt/tapahtuman infrastruktuuri (puitteet ja reitin valinta/rakentaminen), sidosryhmät ja yhteistyö tahot sekä talkooväki.

Tapahtuman järjestelystä vastaavan projektiryhmän lisäksi tapahtuman toteuttaminen vaatii talkoolaisia, jotka ovat mukana päivän ohjelmissa esim. ohjaajina tai lenkkien vetäjinä. Lasten ja nuorten radoilla talkoisiin voitaisiin pyytää isokoulutettavia tai nuoria aikuisia - olennaista on, että radoilla on vähintään yksi täysi-ikäinen valvoja/rata. Muilla lenkeillä tarvittaisiin kaksi henkilöä - joukon ”johtaja” ja perän pitäjä, jotka huolehtivat ryhmän etenemisestä ja pysymisestä reitillä. Mahdollisesti lähetyskentillä käyneet voivat lukeutua tähän joukkoon. Lisäksi kahvitukseen, reittien tekemiseen ja merkitsemiseen sekä liikenteenohjaukseen tarvitaan tekijöitä. Tukikohdan lähetys-info pisteellä olisi hyvä olla joku.

Mahdollisia yhteistyö tahoja tämän kaltaiseen tapahtumaan voisivat olla urheiluseurat, joista voisi saada vetoapua lenkeille ja verryttelyihin, mikäli sellaista kaivataan. Tapahtuman järjestämiseen tarvittaisiin kenties jonkinlainen liikuntasali ja mahdollisuuksien mukaan kenties myös pukuhuonetoiloja, joten luultavasti yhteistyötä tulaisiin tekemään myös jonkin koulun kanssa. Tiedotuksen osalta yhteistyö tahoja ovat paikallislehdet ja radio, seurakunnan tapahtumat ja erilaiset kerhot yms. Tietysti myös seurakunnan sisällä tapahtuman tiimoilta saatettaisiin tehdä yhteistyötä eri osa-alueiden, esimerkiksi lapsi- ja nuorisotyön kanssa.

Tapahtuman tekevät kuitenkin lopulta sen kävijät. Tapahtuma on suunnattu kaikelle kansalle, ja pyrkimyksenä on tavoittaa mahdollisimman monipuolinen joukko kävijöitä. Erilaiset lenkit tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia osallistua.

Resurssit

Henkilöt: Tapahtuman toteuttaminen vaatii edellä kuvattuja henkilöresursseja. Kaikkiin tehtäviin ei välttämättä tarvita omaa tekijää, mutta kukaan ei myöskään selviä kaikesta yksin. Karkeasti arvioituna,

työväen vähimmäismäärä, jolla tapahtuma saadaan kasaan ja pidettyä, on n. 12 hlöä (3 hlöä projektiryhmässä > mukana lenkeillä myöhemmin, 9 talkoolaista), mutta parempi toki olisi, jos etenkin lasten radoille olisi enemmän kuin kaksi henkilöä työväeksi. Kenties n. 15 henkilöä voisi olla melko optimaalinen henkilömäärä.

Henkilöresursseihin huomattavaa on se, että täysi-ikäisiä henkilöitä tarvitaan lasten ja nuorten radoille valvojiksi/vetäjiksi sekä lenkeille mukaan. Lisäksi näkisin, että vähintään yhden henkilön järjestelyorganisaation puolelta on oltava ensiaputaitoinen, jotta osataan toimia mahdollisten loukkaantumisten varalta.

Tilat

Tällaisenaan tapahtuman järjestämiseen tarvitaan liikuntasali ja kahvitukseen soveltuva tila. Lisäksi pukuhuonetilat voisivat olla varsin hyvä lisä, mikäli niiden käyttö olisi mahdollista. Näin ollen tilojen puolesta esimerkiksi koulurakennus olisi erittäin hyvin soveltuva ratkaisu tiloiksi.

Lähtökohta on, että kaikki työväki on mukana talkooperiaatteella. Näin ollen tapahtuman järjestämisestä koituvia kuluja ovat mahdolliset tilavuokra, kahvituskustannukset, reittien merkitsemiseen käytettävien merkkien valmistus/hankkiminen, lasten ja nuorten rasteille mahd. tarvittavien materiaalien hankkiminen, julisteet/flyerit. Tuloja saadaan osallistumismaksuista ja kahvituksesta, jos siihen erillinen maksu. Tarkkoja lukuja on vaikea arvioida.

Karkea aikataulu:

3 kk ennen: päivämäärän päättäminen, tilavaraus, henkilöressurssien kartoittaminen ja talkooväen hankkiminen, budjetti

2 kk ennen: talkooväen työnjako ja vastuutehtävät, reittien ja ratojen suunnittelun alkaminen, yhteydenotto yhteistyö tahoihin

1,5-1 kk ennen: markkinoinnin ja mainonnan aloittaminen: yhteydenotot mediaan, somekanavien hyödyntäminen, julisteiden suunnittelu ja painatus
ratojen suunnittelu jatkuu, materiaalien hankinta

3 vk ennen: mahd. julisteiden jako

2 vk ennen: lehtien meno palstojen ilmoitukset

1 vk ennen: pohjakassan haku, kahvitustavaroiden hankkiminen,

1 pv ennen: reittien merkitseminen ja läpikäynti, lasten ja nuorten ratojen rakentaminen

jälkikäteen: siivoaminen, reittien purku, lehtijuttu tapahtumasta?

Lähetyspolku isokoulutettaville

Lähetyspolku järjestetään leirikeskuksesta, jossa isokoulutettavat ovat viikonlopun pituisella leirillä. Käytössä on sali/luokkahuone sekä ruokala. Leirikeskuksen pihassa on iso kenttä sekä muuta käyttöön soveltuvaa tilaa.

Tavoite

Suomen evankelisluterilaisen kirkon isostoiminnan linjauksen mukaan yksi isokoulutuksen tavoitteista on tukea isosen oman uskon kasvua ja näin myös auttaa isosta aikanaan tukemaan rippikoululaisen uskon kasvua (Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016). Lähetyspolun tavoitteena on antaa virikkeitä siitä, mitä kokonaisvaltainen lähetys tarkoittaa ja kuinka jokainen ihminen voi omalla paikallaan tehdä lähetystyötä. Tavoitteena on herätellä isokoulutettavia huomaamaan yhä paremmin, miten he toimivat Jeesuksen opetuslapsina.

Työskentelyn virikkeenä ja materiaalina on Suomen Lähetysseuran tarjoamaa aineistoa.

Lähetyspolku koostuu neljästä eri toimintapisteestä, jota nuoret kiertävät noin neljän hengen ryhmissä. Pisteitä yhdistävänä teemana on ”Me kristityt”.

Toteutus

Aluksi kokoonnutaan yhteen ja kerrotaan henkilökohtainen tarina - millainen kristitty/uskova minä olen, mikä on tuonut minut seurakuntaan ja miksi haluan elää Jeesuksen opetuslapsena. Kerrotaan, miksi olemme lähetysteeman äärellä ja annetaan ohjeistus polulla toimimiseen. Voi laulaa jonkin laulun ja rukoilla yhdessä.

Lähetyspolulla:

- 1) Rauha-työskentely: Lähetysseuran materiaalien pohjalta tehtävät Kohti rauhaa 1 ja 2. Ohjaaja neuvoo työskentelyn alkuun, muuten nuoret saavat toteuttaa sen itsenäisesti. Tällä pisteellä nuorilla on mahdollisuus miettiä, miten rauhan kautta voisi rakentaa entistä parempaa maailmaa. (Materiaali löytyy alta Linkki-vinkeistä.)
- 2) Kristinuskon ydin: Lähetysseuran materiaalien pohjalta tehtävä, jossa käydään WhatsApp - keskustelua kristinuskosta Afganistanista Suomeen muuttaneen luokkakaverin kanssa. Ohjaaja johdattelee aluksi keskustelemaan siitä, kun viimeisten vuosien aikana on muuttanut muslimitaustaisia ihmisiä, joista osa on kääntynyt kristityiksi. Sen jälkeen ohjaaja neuvoo tehtävän, jonka nuoret itsenäisesti toteuttavat. Tehtävässä yhdistyvät kristinuskon ydinasioiden kertaaminen ja toisesta kulttuurista ja uskonnosta tulevan ihmisen kohtaaminen.
- 3) Oman seurakunnan lähetystyö: Tutustutaan ohjaajan johdolla lyhyesti siihen, millaista lähetystyötä omassa seurakunnassa tehdään (Ketkä ovat nimikkolähettejä, mitä ja missä he tekevät, millaisiin kampanjoihin seurakunta osallistuu jne.). Jokaiselle ryhmälle on varattu oma iso paperi, johon he saavat kirjoittaa kysymyksiä lähetystyöntekijöille. Näitä kysymyksiä on mahdollista kysyä, kun lähetystyöntekijät ovat käymässä seurakunnassamme tai vaihtoehtoisesti voimme nuorten kanssa kirjoittaa vaikkapa sähköpostiviestin lähetystyöntekijöille. Jos jää aikaa, nuoret voivat miettiä, miten he voisivat tukea lähetystyöntekijöitä.
- 4) Hiljainen rukousmeditaatio: lattialle on levitetty patjoja, taustalla soi meditatiivinen musiikki. Nyt on aikaa vain olla, nauttia rauhasta ja kenties kuunnella, millaisia rukousaiheita omasta sisimmästä nousee. Tilaan on varattu paperia ja kyniä. Mikäli nuorilla nousee mieleen esimerkiksi kysymyksiä tai muita pohdintoja, he voivat kirjoittaa ne ylös ja voimme yhdessä käsitellä niitä loppuohjelmassa.

Lopuksi kokoonnumme yhteen. Hartautena toteutamme teemaan sopivan lattiakuvatöskentelyn, esimerkiksi ”Jeesus lähettää meidät” Lähetysseuran materiaaleista.

Tapahtuma – Maailmanpolitiikkaa matalalla kynnyksellä kauppakeskuksessa

Maailman politiikkaa kaikilla mausteilla ja ajanjakso voisi olla YK:n päivä 24.10. Etäällä tapahtuvat asiat tuntuvat monesti vierailta ja vaikeilta käsittää. Päivän tarkoituksena on tarjota tietoutta ja näkökulmia maapallon konflikteihin ja tilanteisiin helposti lähestyttävällä ja kiinnostavalla tavalla.

Tavoite

Tapahtuman tarkoitus on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen tietoutta maailmanpolitiikan akuuteihin kysymyksiin. Tilaisuuden tarjoajina olisi oman kunnan maahanmuuttaja nuoret lukiosta ja/tai ammattikouluista. Tavoitteena on myös ulkomaalaisten ja suomalaisten opiskelijoiden saattaminen yhteistyöhön. Tapahtuman yleisönä ja kohteena ovat ihmiset, jotka ovat valmiiksi liikkeellä tai ovat siinä määrin kiinnostuneita aihepiiristä, että hakeutuvat itse aktiivisesti paikalle. Tapahtuman toteuttajina ovat asiantuntijamaahanmuuttajakuntalaiset yhdessä kaupungin maahanmuuttopalveluiden kanssa. Sidosryhminä ja yhteistyökumppaneina tässä toimisi yksittäiset maahanmuuttajat, Maahanmuuttajaneuvosto ja Maahanmuuttajatyön verkosto (Vares)

Toiminta

Kauppakeskuksessa järjestetään 4 – 5 lyhyttä (15 min.) perehdytystä kohdemaan tilanteeseen opiskelijoiden toteuttamana.

Kulttuuriesityksiä (5 – 10 min.) esimerkiksi tanssi tai musiikki. Nuorten omat ideat otetaan lämmöllä vastaan.

Toteutussuunnitelma

1. Asian markkinointi kaupungille, jotka samalla mainostavat tilaisuutta kaupungin tilaisuuteen, markkinointi lukioverkolle, jotta sisällyttävät tapahtuman koulujensa työsuunnitelmaan
2. Asiantuntijoiden etsiminen henkilökohtaisten kontaktien esimerkiksi lukion kautta tai nuorisotoimen kautta. Suunnitellut kohdemaat ovat Afganistan, Irak, Somalia, Turkki, Palestiina
4. Sopivien opiskelijaparien löytäminen ja yhteen saattaminen. Esitelmien työstö osana molempien opintoja. Töiden ohjaaminen tarvittaessa.
5. Kulttuuriesitysten tekijöiden löytäminen henkilökohtaisista kontakteista
6. Tilaisuuden markkinointi
7. Tilaisuuden juontajan

8. Tilaisuuden järjestäminen

Resurssit

Tapahtuman järjestäminen vaatii 1 – 2 henkilön sitoutumisen alusta loppuun saakka. Tapahtuman haasteellisin ja aikaa vievin vaihe lienee asiantuntijoiden löytäminen ja heidän yhteen saattaminen. Opiskelijoiden kanssa yhteistyö ja yhteisen työskentelyajan löytäminen.

Tapahtuma – Lähetystyön esittely messuilla**Kuvaus tarpeista**

- messupiste ja kalusteet sinne
- Lähetysseuran esitteitä
- Lähetysseuran rauhankasvatus –peli
- Lähetyspiirin tuotteita myyntiin
- Rumpukadulle lainataan soittimia kouluilta ja päiväkodeista

Tavoite

- alueen eri-ikäisten asukkaiden kohtaaminen
- Lähetysseuran toiminnan, sekä globaali- ja rauhankasvatuksen materiaalien tutuksi tekeminen

paikalliseen toimintaan osallistumisen ja mahdollisuuksista kertominen

Kohderyhmä

Ensisijaisesti messut on suunnattu kaupungin kaikille asukkaille ja tapahtuma on ikärajan. Muualla asuvat ovat tervetulleita osallistumaan. Osallisuus huomioidaan työryhmän ”siviilitöitä” hyödyntäen.

Toiminto

- Lähetysseuran toiminnan esittelyä ja esitteitä jaossa
- Lähetysseuran rauhankasvatus –peli pelattavana
- Lähetyspiirin esittely ja tuotteita myynnissä
- Rumpukatu (toiminnallisuus)
- Lähetysseuran toiminnan esittely ja esitteitä jaossa. Lähetysseuran lähetyskasvatus materiaalia eri ikäisille kohderyhmille

Linkkejä

Linkki osioon halusin kerätä hyvää käyttökelpoista materiaalia. Linkeistä voi saada vinkkejä omaan työhön. Selaamalla näitä linkki ideoita, voi saada jotain sellaista mitä ei tullut ajatelleeksi. Linkkien materiaalia on helppo lisätä mihin vain osioon, jos se sopii teemaan ja välineitä on käytettävissä. Linkit osion olen rajannut nuorisotyössä käytettävään materiaaliin.

Kovat kertoimet -peli

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n julkaisema Kovat kertoimet – nettipeli. Peli pureutuu paon syihin ja pakomatkan vaaroihin. Se nostaa pöydälle uudessa asuinmaassa odotettavissa olevia ennakkoluuloja. Kovat kertoimet on suunnattu erityisesti nuorille.

<http://www.kovatkertoimet.org/againstalloids/>

The Refugee Project - materiaalia pakolaisuudesta

The Refugee Project on interaktiivinen sivusto. Auttaa havainnollistamaan pakolaisuutta maailmanlaajuisesti. Tiedot perustuvat UNHCR:n datalle yli 50 vuoden ajalta.

Sivustolla pystyy tarkastelemaan pakolaisten määrän kehittymistä sekä lähtö ja tulo maita. Tarjoaa taustatietoa pakolaisuuden syistä

<http://www.therefugeeproject.org/>

Enemmän kuin numeroita -opettajan käsikirja siirtolaisuudesta

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR ovat tuottaneet elämyksellisen oppaan maahanmuuttaja käsittelyyn 12-18 -vuotiaiden nuorten kanssa. Sivustolta voit ladata opettajanoppaan. Sivustolla on 10 minuutin pituisia videoita maahanmuuttajien elämäntarinoista.

<https://www.unhcr.org/numbers-toolkit/Manuals/NJN-FINAL-FI.pdf>

Maailmankoulun vinkit pakolaisuuden käsittelyyn

Maailmankoulun sivuille on kerätty eri tahoilta kattava lista vinkkejä, joiden avulla opettaja voi tarttua ajankohtaiseen ja monimutkaiseen aiheeseen eri ikäisten oppilaiden kanssa.

<https://maailmankoulu.fi/oppimateriaalit>

Punaisen Ristin rasisminvastainen koulumateriaali

Punaisen Ristin rasisminvastainen koulumateriaali tarjoaa tietoa rasismista ja monikulttuurisuudesta. Tehtävät herättelevät ihmisiä pohtimaan ennakkoluulojaan ja luopumaan niistä ympäri vuoden. Koulumateriaalit ovat vapaasti käytettävissä.

<https://www.punainenristi.fi/koulusivut/opetusmateriaalit/ylakouluille/rasisminvastainen-viikko>

Rasisminvastainen oppimateriaali

Rauhankasvatusinstituutin julkaisema rasismien ja antisemitismien vastainen opetusmateriaali opettaa yläkoululaisille ja lukiolaisille rasismien ja muun syrjinnän vaaroista. Materiaali antaa käsityksen rasismista historiallisena ilmiönä ja luo yhteyksiä historiallisten ja nykyaikaisten rasismien muotojen välillä.

http://rauhankasvatus.fi/wp-content/uploads/2018/02/yhdenvertaisuus_opas_web.pdf

RASMUS-verkosto

Rasmus-verkosto kokoaa yhteen rasismien, muukalaisvihan, muukalaispelon ja etnisen syrjinnän vastaiseen sekä monikulttuurisuutta ja ihmisoikeuksia edistävään työhön liittyviä toimijoita, tietoja ja tapahtumia. Rasmus-verkostoa koordinoi Rasmus ry. <https://www.rasmus.fi/>

Rasminvastainen oppimateriaali ala- ja yläkouluille sekä toiselle asteelle

käyttövalmista opetusmateriaalia, jossa käsitellään rasismia, erilaisuutta ja suomalaisuutta. Materiaalia löytyy useiden oppiaineiden tunneille ja se soveltuu kokonaisuudessaan myös nuorisotalojen käyttöön. Opetusrasteissa yhdistyvät tiedon hankkiminen, teemojen pohtiminen sekä toiminnallinen oppiminen. Rastimateriaalilla haluamme rohkaista opettajia ja nuorisotyöntekijöitä erilaisuuteen perustuvan syrjinnän avoimempaan käsittelyyn luokkahuoneissa ja nuorisotaloilla. Opetusrasteissa on selkeät ohjeet sekä oheismateriaalia. Ideoita voi käyttää joko sellaisinaan tai soveltaa omalle luokalle tai nuorisoryhmälle sopiviksi. <https://www.punainenristi.fi/koulusivut/opetusmateriaalit/ylakouluille/rasminvastainen-viikko>

Suomen YK-liitto. YK.fi

YK.fi - kaikki YK:sta yhdessä osoitteessa. Yhdistyneet kansakunnat (YK) perustettiin toisen maailmansodan jälkeen kansakuntien yhteistyöjärjestöksi, jonka tavoitteena oli suojella maailmaa uusilta sodoilta.

Kirkon Ulkomaanapu - Peace United

Kannustamme pelaamaan jalkapallon ystävyysottelut Peace United -hengessä eli rauhan puolesta. Tarjoamme mukaan lähteville kouluille rauhankasvatusmateriaalia ja kannustamme oppilaita itse keksimään luovia keinoja kerätä varoja kansainväliseen rauhantyöhön.

Peace United -ottelun tavoitteena on antaa nuorille onnistumisen kokemuksia yli yhteiskunnallisten rajojen, luoda uusia kontakteja ja lisätä joukkueen tuomaa turvaa sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta. <https://www.peaceunited.fi/jarjesta-peli/>

Plan International Suomi

Uusi kotini 360°-tarina

Miltä tuntuu olla lapsi, joka joutuu jättämään oman kotinsa? Astu yhteen maailman suurimmista pakolaisleireistä ja koe pakolaislapsen matka uuteen elämään 360°-tarinana.

Uusi kotini -dokumentti on vuorovaikutteinen tarina, jossa oppilas pääsee vierailemaan maailman suurimpiin kuuluvassa Nyarugusun pakolaisleirissä Tansaniassa. Oppilas voi asettua leirissä asuvan lapsen asemaan ja kokea, miltä tuntuisi pitää leiriä uutena kotinaan. Tarinan toteutuksessa on käytetty virtuaalitodellisuustekniikkaa, 360 asteen videokuvaa ja kuvia. Niiden avulla oppilaat voivat navigoida leirissä käyttämällä oman koulunsa tietotekniikkalaitteita.

Oppilaat voivat tutustua leirin jokapäiväiseen elämään ja paikkoihin selostuksen avulla. Kertomus on autenttinen – se koostuu todellisista pakolaislasten kertomuksista, joita Plan International on kerännyt humanitaarisen työn yhteydessä. <http://uusikotini.plan.fi/>

http://www.gloaalikoulu.net/wp-content/uploads/2017/01/UUSI_KOTINI_opettajan_info-1.pdf

Suomen Punainen Risti

Sodassakin on säännöt -oppimateriaali yläkouluille ja lukiolle

Sodassakin on säännöt -oppimateriaalipaketti tutustuttaa oppilaat sodan oikeussääntöihin. Materiaalissa kerrotaan sodan vaikutuksista ja Punaisen Ristin avustustoiminnasta sota-alueilla.

Materiaalipaketti koostuu yhdeksästä oppitunnista. Yksittäisiä oppitunteja voi hyödyntää, vaikkei kävisikään koko oppimateriaalia läpi.

Materiaali on tarkoitettu yläkoulujen ja lukioiden historian, yhteiskuntaopin, elämänkatsomustiedon, maantiedon ja äidinkielen oppitunneille <https://www.punainenristi.fi/materiaali/sodassakin-saannot-materiaalipaketti> <https://www.gloaalikasvatus.fi/vinkit/sodassakin-saannot-oppimateriaali-ylakouluille-ja-lukiolle>

African Care ry, Shiffa ry,
WILPF Haweenka! - Somalian unohdetut äänet

Julkaisun tarkoituksena on tarkastella Somalian uutta poliittista tilannetta naisnäkökulmasta ja keskittyä erityisesti asian parissa työskentelevien naisten ajatuksiin. Huomiota on kiinnitetty erityisesti tyttöjen ja naisten inhimilliseen arkipäivän turvallisuuteen sekä osallistumismahdollisuuksiin Somalian jälleenrakennusprosessissa.

Julkaisua varten on haastateltu Mogadishussa asuvaa paikallista naisaktivistia Arafo Hashimia, joka työskentelee Banadir Women Associationissa sekä Suomessa asuvia African Care ry:n sekä Shiffa ry:n toiminnanjohtajia Batulo Essakia ja Shukri Omaria, jotka ovat pitkään tehneet töitä naisten ja tyttöjen aseman edistämiseksi sekä Suomessa että Somaliassa.

<http://www.africancare.fi/wp-content/uploads/2014/12/HAWEENKA-Somalian-unohdetut-aanet.pdf>

<https://www.africancare.fi/julkaisut/>

Plan International Suomi
Vihapuheesta dialogiin -koulutusmateriaali

Vihapuheesta dialogiin – koulutusmateriaali vihapuhetta käsitteleville oppitunneille tarjoaa tietoa ajankohtaisesta ongelmasta: vihapuheesta.

Mitä on vihapuhe tai vihainen puhe? Miksi vihapuhe uhkaa sananvapautta?

Materiaali sisältää toiminnallisia, osallistavia menetelmiä, joiden avulla vihapuhetta voi käsitellä nuorten kanssa ja kehittää yhdessä ratkaisuja vihapuheeseen.

Materiaali on suunnattu ensisijaisesti yläkoulussa ja lukiossa tai toisella asteella toimiville kasvattajille. http://www.gloaalikoulu.net/wp-content/uploads/2017/09/Plan_Vihapuhe_koulutusmateriaali_34s.pdf

<http://www.gloaalikoulu.net/ylakoulu/>

Plan International Suomi

Kirjanmerkit – käsikirja verkon vihapuheen torjumiseen

Kirjanmerkit – käsikirja verkon vihapuheen torjumiseen ihmisoikeuskasvatuksen avulla -julkaisu on suunniteltu tukemaan Ei vihapuheelle -liikettä. Käsikirja auttaa opettajia ja muita kasvattajia käsittelemään vihapuheen ongelmaa niin virallisessa koulujärjestelmässä kuin sen ulkopuolellakin. Käsikirja on suunniteltu työskentelyyn 13–18-vuotiaiden kanssa, mutta harjoituksia voi muokata myös muille ikäryhmille ja erilaisille oppijoille sopiviksi

<http://www.gloaalikoulu.net/wp-content/uploads/2016/11/Kirjanmerkit.pdf> <http://www.gloaalikoulu.net/ylakoulu/>

<https://www.gloaalikasvatus.fi/vinkit/kirjanmerkit-kasikirja-verkon-vihapuheen-torjumiseen>

Uudenmaan Partiopiiri

Paossa - roolipeli

“Passages” eli ”Paossa” on UNHCR:n kehittämä liveroolipeli, jonka tarkoituksena on antaa osallistujille käytännön kokemus siitä, mitä pakolainen joutuu kokemaan. Peli on voimakas opetusväline. Se on ollut laajasti käytössä kouluissa ja auttaa nuoria kehittämään tunteenomaista ymmärrystä pakolaisen ahdingosta. Roolipeli on tarkoitettu yli 15-vuotiaille. Pelin ohjeista opettaja löytää varmasti sovellettavaa myös nuoremmille oppilaille. Kun olet osallistunut roolipeliin, on se mahdollista vetää muille. Paossa-roolipelistä on tehty paketti, jotta kenen tahansa on helppo järjestää se. Roolipeliin tulee varata aikaa 3-4 tuntia ja osallistujia olisi hyvä olla 10-20 välillä. Peli on Uudenmaan Partiopiirin tilattava palvelu ja pelin vetäjää voi kysellä piiritoimistolta. Paossa-roolipelistä on tehty paketti, jotta kenen tahansa on helppo järjestää se. Roolipeliin tulee varata aikaa 3-4 tuntia ja osallistujia olisi hyvä olla 10-20 välillä.

<https://www.gloaalikasvatus.fi/vinkit/paossa-roolipeli>

<https://uusimaa.partio.fi/piiri/yhteystiedot/piiritoimisto/>

Kirkon Ulkomaanapu - Tekoja -kampanjamateriaali

Tekoja-kampanjan teemana ovat nuoret ja väkivaltainen radikalisoituminen. Kampanjan tavoite on lisätä ymmärrystä väkivaltaisiin ääriryhmiin liittymisen syistä ja kertoa käytännön keinoista väkivaltaisen radikalisoitumisen estämiseksi sekä Suomessa että konfliktialueilla.

<https://www.tekojakampanja.fi/materiaalit/>

Kirkon ulkomaanapu – peli elämästä

Tulostettavassa noppapelissä selvitetään reittiä varhaislapsuudesta varhaisaikuisuuteen. Pahimmissa tapauksessa voi kadota taistelussa Syyriassa. Kohtaloon vaikuttavat synnyinpaikka ja etninen tausta. Vai vaikuttavatko? Voittaja on se, joka pääsee ensimmäisenä Tulevaisuus-ruutuun. Kaikissa peleissä niin ei käy. Sellaista on elämä. Sopii yli 10-vuotiaille. 1–5 pelaajaa

<https://www.tekojakampanja.fi/wp-content/uploads/2015/06/Peli-elamasta.pdf>

<https://www.tekojakampanja.fi/materiaalit/>

Kirkon ulkomaanapu - Hartauksia rauhasta

Hartaus perustuu Kirkon Ulkomaanavun vuoden 2019 seinäkalenteriin kuviin ja kuvateksteihin. Kuvat voi heijastaa seinälle tai käyttää paperisen seinäkalenterin kuvia. Sivuilta voi tulostaa power point -esityksen kuvat käyttöön.

<https://www.kirkonulkomaanapu.fi/yhteystiedot/seurakunnille/materiaalipankki/hartausmateriaali/>

Suomen Lähetysseura

Suomen Lähetysseuran materiaalia on varmasti, jo laajasti seurakunnissa käytössä. Näiltä sivuilta löytyy todella kattavasti materiaalia eri juttuihin ja eri-ikäisten parissa työskentelyyn. Esimerkiksi nostan materiaaleja rippikoulujen lähetysopetukseen: rippikoulujen oppitunti materiaali, rastityöskentely ja video-ohjeita rastien pitämiseen. Globaalikasvatusmateriaalia kouluille, jotka on tarkoitettu yläkouluille ja lukioon.

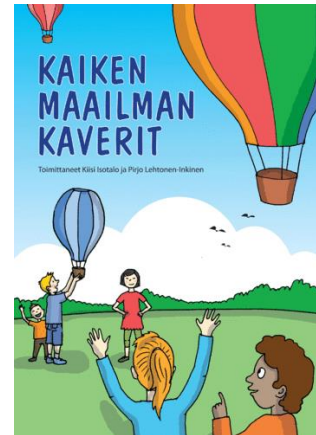
<https://felm.suomenlahetykseura.fi/seurakunnalle/materiaalit/>

Kirjavinkit

Kaiken maailman kaverit kirja on tarkoitettu kouluikäisten globaalikasvatukseen. Vaikka kirja on tarkoitettu varhaisnuorisotyöhön, kirjasto löytyy hyviä pelejä, leikkejä, askartelija, hartauksia ja rukouksia nuorten kanssa käytettäväksi. Kirjan ovat toimittaneet Kiisi Isotalo ja Suomen Lähetysseuran johtava kasvatuksen asiantuntija Pirjo Lehtonen-Inkinen.

<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content25B22C>

Changemaker

Rippikoulupaketti maailmanmuuttajille

Kirjasen teksti ja harjoitteet ovat Changemaker-harjoittelijat Sini-Maaria Kauppi ja Hanna Mithiku sekä Changemakerin vapaaehtoisten muodostama rippikoulutyöryhmän tuotosta. Tässä tarjoillaan tietoa ja toiminnallisuutta oppitunneille. Inspiraatiota iltaohjelmaan ja hartausmateriaalia. Halutaan kannustaa nuoria omien arvojensa pohtimiseen. Halutaan huomioida erilaiset oppijat rippileireillä. Vakavia aiheita voi käsitellä myös hausalla ja luovalla tavalla. Tämä ja muuta materiaalia löytyy osoitteesta: <https://www.changemaker.fi/materiaalit/seurakunnille/>